

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .38.

MÜMİNLER
GÜZEL SÖZE
UYARLAR

HARUN YAHYA

Güzel söz söylemek denilince insanların çoğu bunu iltifat etmek, sevgisini dile getirmek ya da umut veren konuşmalar yapmak olarak algılar. Oysa Allah'ın Kuran'da bizlere öğrettiği güzel söz, her ne kadar bu sayılanları içine alsada, çok daha farklı ve geniş bir anlam içerir. Allah güzel sözü bizlere "Allah'a çağıran, salih amelde bulunan ve: 'Gerçekten ben müslümanlardanım' diyenden daha güzel sözlü kimdir?" (Fussilet Suresi, 33) ayetiyle tarif eder.

Yani asıl güzel söz insanları Allah'a çağıran, Kuran'a uymaya davet eden sözdür.

Güzel sözü söyleyen, yani Allah'a çağıranlar ise yalnızca iman edenlerdir. Allah'ın dinini anlatmak, Kuran ile öğüt vermek, iyiliği emredip kötülükten men etmek, Allah'ın ayetlerini hatırlatmak bunların hepsi birer çağrıdır ve bir insana söylenebilecek en hayırlı, en güzel sözlerdir. Bu kitapta güzel sözün tarifinden çok, güzel söze uymanın önemi ve güzel söze uymaktan kaçanların dünyada ve ahirette uğradıkları kayıplar Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmaktadır. Zira şu an dünya üzerine yaşamakta olan milyarlarca insan için cehenneme gitme ve sonsuza kadar azaptan azaba sürüklenme tehlikesi vardır. Kişinin kendisini Allah'a çağıran her güzel söze uyması, bu azaptan kurtuluşu için hayati bir önem taşımaktadır. İnsan, güzel söze uyduğu takdirde dünyada ve ahirette güzel bir hayatla yaşayabilecekken, uymadığı takdirde Allah'ın azabı ile karşı karşıya gelecektir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu kitap Harun Yahya'nın konuyla ilgili olarak daha önce kaleme aldığı eserlerinden önemli bölümlerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Amaç, okuyucuların Harun Yahya serisinin tamamını okuyabilmesidir.

Cep Kitapları Serisi hazırlanırken, Türk halkının içinde bulunduğu ekonomik durum göz önüne alınmış, bu duruma uygun fiyatlarla okuyucuya hizmet etmek amaçlanmıştır. Bu seri hazırlanırken kendisinden alıntılar yapılan kitapların orijinallerine, Harun Yahya'nın eserlerini satan tüm kitapçılardan veya www.harunyahya.org internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

OKUYUCUYA

- Yazarın eserlerinde evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımızı ulaştırılabilmesi ise zorunludur.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır. Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu-na şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .38.

GÜZEL SÖZE UYMANIN ÖNEMİ

*Allah'a çağırın,
salih amelde bulunan ve:
"Gerçekten ben Müslümanlardanım"
diyenden daha güzel sözlü kimdir?
(Fussilet Suresi, 33)*

HARUN YAHYA

Eylül, 2002

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi

yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusu olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesidir, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

KÜLTÜR
YAYINCILIK

Çatalçeşme Sk. Üretmen Han No: 29/7
Cağaloğlu - İstanbul Tel : (0 212) 511 44 03

Baskı: Nesil Matbaacılık

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

8

GÜZEL SÖZ, ALLAH'A ÇAĞIRMAKTIR

12

GÜZEL SÖZE UYMAK

26

GÜZEL SÖZ SÖYLEMEK

56

GÜZEL SÖZE UYMAYANLARIN SONU

64

GÜZEL SÖZE UYANLARIN KAZANCI

74

SONUÇ

82

GİRİŞ

**Allah'a çağırın, salih amelde bulunan ve:
"Gerçekten ben Müslümanlardanım"
diyenden daha güzel sözlü kimdir?
(Fussilet Suresi, 33)**

Güzel söz söylemek denince insanların çoğu bunu iltifat etmek, sevgiyi dile getirmek ya da umut veren konuşmalar yapmak olarak algılar. Oysa Allah'ın Kuran'da bizlere öğrettiği güzel söz, her ne kadar bu sayılanları içine alsada, çok daha farklı ve geniş bir anlam içerir. Allah güzel sözü bizlere **"Allah'a çağırın, salih amelde bulunan ve: 'Gerçekten ben Müslümanlardanım' diyenden daha güzel sözlü kimdir?"** (Fussilet Suresi, 33) ayetiyle tarif eder. Yani asıl güzel söz insanları Allah'a çağırın, Kuran'a uymaya davet eden sözdür. Güzel sözü söyleyen, yani Allah'a çağırınlar ise yalnızca iman edenlerdir.

Allah'ın dinini anlatmak, Kuran ile öğüt vermek, iyiliği emredip kötülükten men etmek, Allah'ın ayetlerini hatırlatmak; bunların hepsi birer çağrıdır ve bir insana söylenebilecek en hayırlı, en güzel sözlerdir. Müminlerin insanları Kuran ahlakına yönelten bu sözleri, doğrudan karşılarındaki kişiyi hoşnut etmeye yönelik olmadığı gibi, herhangi bir menfaate yönelik de değildir. Tüm bu sözlerin tek bir hedefi vardır: Allah'ı

razı etmek ve karşıdaki kişinin de Allah'ın razı olacağı ahlakta bir insan olmasına vesile olmak... Hedef bu olunca Allah'ı zikretmek, güzel ahlakı anlatmak ve ahireti kazanmaya çağırmak gibi, kimi zaman kişiye eksik olduğu yönlerde öğüt vermek, Kuran ayetleri doğrultusunda hatalarını eleştirmek, korkup sakınmasını hatırlatmak da aynı şekilde güzel sözdür.

Gerçek anlamda güzel sözün ne olduğunu, şöyle bir örnekle zihninizde daha iyi canlandırabilirsiniz: Bir an için kendinizi sonsuz cehennem azabının yanibaşında düşünün. Orada azaptan azaba sürülen, pişmanlık içinde yalvaran, ateşin içinden çıkamamanın dehşetini yaşayan, kaynar suya sunulan, uzun sütunlara bağlanan insanları görür ve sizi bu yakıcı azaba sürükleyecek en ufak bir hataya dahi düşmemek için olanca dikkatiniz ve titizliğiniz ile Allah'ın rızasını ararsınız. En korktuğunuz ve sakındığınız şey ise Allah'ın rızasını kaybetmek olur. Böyle bir durumda yanınızda bulunan bir kişinin size Kuran ile öğüt vermesi, hataya düşebileceğiniz bir tavra karşı sizi uarması ya da Allah'ın rızasına yönelik hatırlatmalarda bulunması size söylenebilecek en güzel, en hayırlı ve en hikmetli sözlerdir. Cehennem azabını yanibaşında hisseden bir kişi olarak, söylenenlere ne karşı koyar, ne yaptığınız hatalara gerekçe olarak türlü mazeretler öne sürer, ne de tüm bunlar gururunuzla ağır geldiği için kabul etmemezlik yaparsınız. O anda hatalarınızı düzeltmenin ne kadar hayati önemde olduğuna samimi olarak kanaat getirdiğiniz için her türlü öğüde açık olursunuz. Daha duyduğunuz anda sizin hayrınız için

söylenen bu sözlere canı gönülden uyar, karşınızdaki kişiye ise bu yaptıkları nedeniyle çok büyük bir minnettarlık duyar ve hatta ondan size yeni öğütler vermesini talep edersiniz.

Cehennemden kenarında olduğunda o anda söylenen her kelime, her söz kaçırılmayacak birer fırsatıdır, aynı şekilde dünya hayatında Allah'a çağırın, Kuran ahlakını yaşamayı hatırlatan her söz de kaçırılmaması gereken fırsatlardır. Dünyada henüz vakit varken Kuran ahlakının yaşanması için verilen her öğüt, hayra ve iyiliğe yönelik her çağrı ve hesap gününe karşı yapılan her uyarı, insanların azaptan korunmasına ve cenneti kazanmasına vesile olacaktır:

Allah, **"... sonra onları cehennemden çevresinde diz üstü çökmüş olarak bulduracağız."** (Meryem Suresi, 68) ve **"Sonra, takva sahiplerini kurtarıyoruz ve zulmedenleri diz üstü çökmüş olarak bırakıyoruz."** (Meryem Suresi, 72) ayetleriyle, tüm insanların her an cehennemle yüzyüze gelebileceğini ve ancak iman edenlerin cehennemden kurtarılacağını haber vermiştir.

İşte sonsuz bir azap mekanı olan cehennemden kurtuluşa vesile olan yollardan biri de ayetlerle yapılan öğüt ve hatırlatmalardır. Bu nedenle Allah'a iman etmeye, Kuran'a uymaya ve güzel ahlaka dair yapılan her davete hemen icabet etmek herkesin kendi yararına olacaktır. Bu konuda doğal bir samimiyet ve teslimiyet yakalamak için biraz önce örnek olarak verdiğimiz cehennemden kenarındaki insanın konumunda olmaya gerek yoktur. Bu duruma gelmeden insan

duyduğu her güzel söz ve davete uymaya karar ver-
melidir.

İşte bu kitapta da güzel sözün tarifinden çok, gü-
zel söze uymanın önemi ve güzel söze uymaktan ka-
çanların dünyada ve ahirette uğradıkları kayıplar Ku-
ran ayetleri doğrultusunda anlatılacaktır. Zira şu an
dünya üzerine yaşamakta olan milyarlarca insan için
cehenneme gitme ve sonsuza kadar azaptan azaba
sürüklenme tehlikesi vardır. Kişinin kendisini Allah'a
çağırın her güzel söze uyması, bu azaptan kurtuluşu
için hayati bir önem taşımaktadır. İnsan, güzel söze
uyduğu takdirde dünyada ve ahirette güzel bir hayat-
la yaşayabilecekken, uymadığı takdirde Allah'ın azabı
ile karşı karşıya gelecektir. O acı azap günü ayetlerde
şu şekilde tarif edilir:

**Onları, yaklaşmakta olan güne karşı uyar; o
zaman yürekler gırtlaklara dayanır, yutkunur
dururlar. Zalimler için ne koruyucu bir dost,
ne sözü yerine getirebilir bir şefaatçi yoktur.
(Allah,) Gözlerin hainliklerini ve göğüslerin
sakladıklarını bilir. Allah hak ile hükmeder.
Oysa O'nu bırakıp taptıkları hiçbir şeye hük-
medemezler. Şüphesiz Allah, işitendir, gö-
rendir. (Mümin Suresi, 18-20)**

GÜZEL SÖZ, ALLAH'A ÇAĞIRMAKTIR

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel bir biçimde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin yolundan sapanı bilendir ve hidayete ereni de bilendir.

(Nahl Suresi, 125)

Gerçek güzel sözün, Allah'ın dinine çağırın, ahireti hatırlatan, cehennemden sakındırıp cennete özendiren kişinin sözü olduğunu önceki bölümde anlatmıştık. Şunu da belirtmeliyiz ki, bu davet Allah'ın tüm vicdanlı insanlara verdiği önemli bir sorumluluktur. Allah, **"Sizden; hayra çağırın, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır."** (Al-i İmran Suresi, 104) ayetiyle bu sorumluluğu insanlara bildirmiştir. Fakat insanların büyük bir bölümü, diğer insanları Allah'a iman etmeye davet etmenin kendilerine verilmiş bir sorumluluk olduğunu, çevrelerindeki kişileri güzel söze davet etmenin bir ibadet olduğunu düşünmezler. Yani bu sorumluluğun bilincinde değildirler.

Bunun en açık göstergesi günümüzde güzel ahlakın insanlar arasında yoğun bir şekilde yaşanmaması

ve insanların yeterli müdahalesi olmadığı için de bu durumun giderek yaygınlaşmasıdır. Günümüzde kötü ahlak gösterenler, gayrimeşru yollara sapanlar, insanlar arasında ahlaksızlığın yayılması için çaba sarf edenler, merhameti, şefkati, yardımseverliği ve saygıyı bir zayıflık belirtisi olarak görenler çoğunluk durumuna gelmişlerdir. Ve bu kişilerle iç içe yaşayan insanlar doğruyu bilseler de onlara doğruluğu, güzel ahlaki tavsiye etmek yerine ya gerçeklere gözlerini kapamakta ya da "bana zarar vermeyen bin yıl yaşasın" mantığı içinde olayların dışında kalmayı tercih etmektedirler.

Ancak şunu belirtmeliyiz ki, tüm bu saydıklarımızı "kesin bir bilgiyle" iman etmeyen ve Allah'tan korkup sakınmayan kişiler için geçerlidir. Çünkü salih müminler **"Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındırır ve hayırlarda yarışır. İşte bunlar salih olanlardır."** (Al-i İmran Suresi, 114) ayetiyle de dikkat çekilen bu şerefli sorumluluğun kendilerine verilmiş önemli bir görev olduğunun bilincindedirler. Bu nedenle çevrelerindeki herkesi, yakınlarını, ailelerini ve ulaşabildikleri tüm insanları Allah'a iman etmeye, korkup sakınmaya ve güzel ahlaki yaşamaya davet ederler. İnananların her an güzel olana davet etme özellikleri Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Mü'min erkekler ve mü'min kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlü'ne itaat

ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

Bu ayetten de anlaşıldığı gibi, iman eden her insan dünya hayatı boyunca sürekli güzel ahlakı anlatmakla, bizzat kendisi yaşamakla ve insanlara güzellikleri tavsiye edip, onları kötülüklerden sakındırmakla yükümlüdür. Güzel bir hayat isteyen insanın güzellikleri teşvik etmesi, iyilik isteyen iyiliği yaymak için çaba harcaması, vicdanlı davranışlar görmek isteyen kişinin vicdanlı olmayı tavsiye etmesi, zulme razı olmayanın zalimleri uyarması, kısacası doğruluk isteyen insanın diğer insanları da doğruya davet etmesi şarttır. Bu daveti yaparken aklından çıkarmaması gereken en önemli noktalardan biri ise, hidayeti verecek ve güzel sözü karşı tarafta etkili kılacak olanın ancak Allah olduğudur.

Hidayeti Verecek Olan Allah'tır

İman edenlerin çevrelerindeki kişilere yaptıkları çağrı elbette her zaman aynı güzellikle ve içten bir icabetle karşılık bulmayabilir. Daveti yapan kişi bazı zamanlar ilgisiz tavırlarla karşılaşabilir, bazı zamanlarda alaycı gülümsemelerin hedefi olabilir, bazı zamanlarda da kendini saldırgan ve öfkeli insanların karşısında bulabilir. Çünkü her insanın doğru yola davete verdiği karşılık kendi vicdanıyla, Allah korkusuyla ve samimiyetiyle doğru orantılı olur, dolayısıyla çok büyük farklılıklar gösterir.

Örneğin bir müminin tebliği karşısında bir kişi derhal iman ederken, diğer bir kişi inkar, alay ve saldırgan tavırlarla karşılık verebilir. Başka bir kişi vicdanını kullanıp, hayatını Allah'ın razı olacağı şekilde geçirmeye karar verirken, diğer kişi ise inkarcılardan olup, güzel söze kötülükle karşılık verme yönünde karar alabilir. Ancak bu inkar, daveti yapan kimseyi hiçbir şekilde umutsuzluğa ya da üzüntüye düşürmez. Burada önemli olan Kuran'a uymaya davet eden kişinin, karşılaştığı tepkiler ne olursa olsun her zaman için Allah'ın razı olacağı ahlaki göstermesi, güzel ahlakından kesinlikle taviz vermemesi, tevekküllü davranmasıdır. Çünkü yeryüzündeki küçük büyük her olay Allah'ın yazdığı kader doğrultusunda gelişmektedir. Ve iman etmeye davet edilen bir kişiye hidayeti veren de Allah'tır.

Bu nedenle müminler, inkarcıların davranışları ile ilgili olarak hiçbir sıkıntı duymazlar. Kuran'da bu konuyla ilgili pek çok örnek verilmiştir. Allah Peygamberimiz (sav)'e **"Şimdi onlar bu söze (Kur'an'a) inanmayacak olurlarsa sen, onların peşi sıra esef ederek, kendini kahredeceksin (öyle mi)?"** (Kehf Suresi, 6) ayetiyle Kuran'a davet ettiği insanların iman etmemelerinin onda bir sıkıntı oluşturmaması gerektiğini bildirmiştir. Bir başka ayette ise; **"Gerçek şu ki, sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin, ancak Allah, dilediğini hidayete erdirir; O, hidayete erecek olanları daha iyi bilendir."** (Kasas Suresi, 56) şeklinde bildirilmiştir. Dolayısıyla bir insanın yaptığı davet, söylediği güzel sözler, anlattığı her ayrıntı ancak Allah'ın dilemesiyle karşıdaki kişi üzerinde etki eder.

İman eden kişinin tek sorumluluğu Kuran'a davet etmektir. İnkarcıların inkarda direktmelerinden ve bu yaptıkları nedeniyle cehennem azabını hak etmelerinden, daveti yapanların hiçbir yükümlülüğü yoktur. Rabbimiz **"Şüphesiz Biz seni bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak, hak (Kur'an) ile gönderdik. Sen cehennemden halkından sorumlu tutulmayacaksın."** (Bakara Suresi, 119) ayetiyle bu gerçeği Peygamber Efendimize bildirmiştir.

Tarih Boyunca Bütün Elçiler Kavimlerini Güzel Söze Çağırılmışlardır

Her dönemde gönderilmiş olan elçiler ulaşabildikleri bütün insanlara Allah'ın ayetlerini tebliğ etmiş ve çağrıda bulunmuşlardır. Bütün elçiler insanları güzel söze çağırırken Kuran'da Peygamberimiz (sav)'le ilgili olarak bildirildiği gibi, **"Allah'tan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar çevrenden dağılır giderlerdi..."** (Al-i İmran Suresi, 159) ayetindeki, tevazulu, merhametli ve şefkatli tavrı benimsemişlerdir. Yıllarca sabırla kavimlerinin sorularını yanıtlamış, onlara bilmediklerini öğretmiş ve Allah'ın ayetlerini açıklamışlardır.

Peygamberlerin olmadığı dönemlerde ise bu görevi Allah'ın salih kulları üstlenmiş ve onlar da Allah'ın ayetleri doğrultusunda, peygamberlerin üstün ahlakını kendilerine örnek alarak, onların açtığı yolu izlemişlerdir. Fakat gerek elçilerin gerekse müminlerin

bu tevazulu yüksek ahlakına karşılık inkarcıların tavrı hep tam tersi yönde olmuştur. Çağrıldıkları şeylere uymak yerine inkarcılar son derece saygısız, alaycı, hatta saldırgan bir üslupla karşılık vermişlerdir. Buna karşılık müminlerin tavrında ve üslubunda hiçbir değişiklik olmamış, yine Allah'ın kendilerine tavsiye ettiği gibi sözün en güzelini seçerek konuşmaya ve itidal-i tavırlar sergilemeye devam etmişlerdir. Çünkü kötülüğe karşı güzel söz ve tavır göstermek, Allah'ın kullarına emridir. Allah Kuran'da mümin kullarına herkese karşı bu şekilde davranmalarını emrederken, onlara bunun hikmetlerini de şöyle açıklamıştır:

Kullarıma, sözün en güzel olanını söylemelerini söyle. Çünkü şeytan aralarını açıp bozmaktadır. Şüphesiz şeytan insanın açıkça bir düşmanıdır. (İsra Suresi, 53)

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

Kuran'da elçiler ve müminlerle kendi kavimleri arasında geçen konuşmalarda da bu anlattıklarımızın pek çok örneğini görebiliriz. Hz. Nuh'un kavminin tepkisi ve buna karşılık Nuh Peygamberin her zaman güzel sözle onları uyarıp korkutması bu örneklerden sadece bir tanesidir. Hz. Nuh'un hikmetle ve güzel sözle insanları Allah'ın dinine davet ettiği konuşmalarından biri Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Andolsun, Biz Nuh'u kavmine gönderdik.

(Onlara:) "Ben sizin için ancak apaçık bir uyarıp-korkutucuyum."

"Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. Ben size (gelecek olan) acı bir günün azabından korkarım" (dedi).

Dedi ki: "Ey Kavmim, görüşünüz nedir söyleyin? Eğer ben Rabbimden apaçık bir belge üzerinde isem ve Rabbim bana Kendi katından bir rahmet vermiş de (bu,) sizin gözlerinizden saklı tutulmuşsa? Siz bunu istemiyorken biz sizi buna zorlayacak mıyız?"

"Ey Kavmim, ben sizden buna karşılık bir mal istemiyorum. Benim ecrim, yalnızca Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim. Onlar gerçekten Rablerine kavuşacaklar. Ancak ben sizi, cahillik etmekte olan bir kavim görüyorum.

"Ey kavmim, ben onları kovarsam, Allah'tan (gelecek azaba karşı) bana kim yardım edecek? Hiç düşünmez misiniz?"

"Ben size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum, gaybı da bilmiyorum. Melek olduğumu söylemiyorum ve gözlerinizin aşağılık gördüklerine, Allah kesin olarak bir hayır vermez de demiyorum. Nefislerinde olanı Allah daha iyi bilir. Bu durumda (bunun aksini yaparsam) gerçekten o zaman zalimlerdenim (demek) dir." (Hud Suresi, 25-26, 30-31)

Kavimlerinin azgınlığına ve laftan anlamazlığına rağmen peygamberlerin sabırla onları Allah'ın dinine davet etmelerinin önemli nedenleri vardır. Peygam-

berler ve beraberlerindeki müminler cehennem azabını ayetlerde tasvir edildiği şekliyle çok iyi bilen ve buna kesin bilgiyle iman eden insanlardır. Bu nedenle Hz. Nuh'un yukarıdaki sözlerinde de bir örneğini gördüğümüz gibi, müminler gaflet içindeki insanları uyarmak ve onları şiddetli azaptan uzaklaştırmaya vesile olabilmek için, çetin bir mücadele yürütürler. Ancak tüm çabalarına rağmen inkarda direnen, anlattıklarına uymayan insanlara karşı da yine Rabbimizin emrettiği tavrı gösterirler. Allah, **"Sen af (veya kolaylık) yolunu benimse, (İslam'a) uygun olanı (örfü) emret ve cahillerden yüz çevir."** (Araf Suresi, 199) ayetiyle müminlere cahillik yapan insanlardan uzaklaşabileceklerini bildirmiştir.

Ancak şunu da belirtmeliyiz ki, inananlar inkarcılardan yüz çevirirken bile üslupları son bir çağrı şeklindedir ve yine onların kalplerini yumuşatmaya ve vicdanlarına etki etmeye yöneliktir.

"Ey kavmim, ne oluyor ki ben sizi kurtuluşa çağırıyorken, siz beni ateşe çağırıyorsunuz."

"Siz beni Allah'a (karşı) inkar etmeye ve hakkında bilgim olmayan şeyleri O'na şirk koşmaya çağırıyorsunuz. Ben ise sizi, üstün ve güçlü olan, bağışlayan (Allah'a) çağırıyorum."

"İmkanı yok; gerçekten sizin beni kendisine çağırmakta olduğunuz şeyin, dünyada da, ahirette de çağrıda bulunma (yetkisi, gücü, değeri ve bağışlama)sı yoktur. Şüphesiz, bizim dönüşümüz Allah'adır. Ölçüyü taşıranlar, onlar ateşin halkıdır."

**"Sizden; hayra çağıran, iyiliği
(marufu) emreden ve kötülükten
(münkerden) sakındıran bir
topluluk bulunsun.
Kurtuluşa erenler
işte bunlardır."
(Al-i İmran Suresi, 104)**

**İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen,
en güzel olan bir tarzda
(kötülüğü) uzaklaştır; o zaman,
(görürsün ki) seninle onun
arasında düşmanlık bulunan
kimse, sanki sıcak bir
dost(un) oluvermiştir.
(Fussilet Suresi, 34)**

"İşte size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben de işimi Allah'a bırakıyorum. Şüphesiz Allah, kulları pek iyi görendir." (Mümin Suresi, 41-44)

Müminlerin inkarcıların çirkin tavırlarına karşılık her seferinde affedici, barışçı ve güzel bir üslupla insanlara yaklaşıyor olmalarının en önemli nedeni ise Rabbimizin böyle bir ahlaktan razı ve hoşnut olacağını bilmeleridir. Müminler başka hiçbir karşılık beklemeden sadece Allah'ın rızasını ve hoşnutluğunu kazanmak için bu ibadetlerini yerine getirirler.

Müminler Karşılık Beklemeden Allah'a Çağırırlar

Önceki bölümlerde de anlattığımız gibi, Allah'ın uyarıcı olarak gönderdiği peygamberler ve onların yolunu izleyen müminler, tarih boyunca insanları hesap gününe karşı uyarıp korkutacak ve cennetin sonsuz güzelliğini müjdeleyecek, ahirete hazırlık yapmaya yöneltecek, dinin sunduğu güzel ahlakın yaşanmasını teşvik edecek güzel sözler söylemiş, çağrılarda bulunmuşlardır. Her konuda olduğu gibi, insanları Allah'a çağırma konusunda da vicdanlarını sonuna kadar kullanmış ve koşullar ne olursa olsun gaflet içinde hak dinden uzaklaşan ve sonu cehennemle biten bir yolda ilerleyen insanları Allah'a davet etmekten vazgeçmemişlerdir. İnsanların her türlü direnmelerine, kibirli davranışlarına rağmen onları doğru yola iletmenin yollarını aramış, bu konuda ciddi bir çaba göstermişlerdir.

Ancak burada çok önemli bir noktayı belirtmekte yarar vardır: Müminler Allah'ın bu emrini yerine getirirken karşılarındaki insanlardan kendileri için hiçbir karşılık beklememişlerdir. Onlar için Allah'ın iyiliği emretme, kötülükten men etme emrini yerine getirirken önemli olan, karşılarındaki insanların bundan hoşnut kalması değil, Allah'ın kendilerinden razı olmasıdır. Bu yüzden güzel söz söyleyerek Allah'ın yoluna davet eden vicdanlı insanların bekledikleri hiçbir maddi çıkar, dünyevi bir talep olmamıştır. Amaç yalnızca Allah'ın emrettiği bir ibadeti yerine getirmek ve salih kullardan olabilmektir. İnananların, diğer insanları Kuran'a ve Allah'ın yoluna davet ederken gösterdikleri bu ihlaslı çabaya Allah ayetlerinde şöyle dikkat çeker:

Sen şiddetle arzu etsen bile, insanların çoğu iman edecek değildir. Oysa ki sen buna karşı onlardan bir ücret de istemiyorsun. O, alem-ler için yalnızca bir 'öğüt ve hatırlatmadır.' (Yusuf Suresi, 103-104)

Allah'ın elçileri de gösterdikleri bu halisane çaba karşısında hiçbir maddi karşılık beklemediklerini gönderildikleri kavimlere defalarca söylemişlerdir. Bu konuda Kuran'da haber verilen ayetlerden bazıları şöyledir:

... De ki: "Ben bunun için sizden bir ücret istemiyorum. O (Kur'an), alemlere bir 'öğüt ve hatırlatmadan' başkası değildir." (Enam Suresi, 90)

Ey kavmim, ben bunun karşılığında sizden

hiçbir ücret istemiyorum. Benim ücretim, beni yaratandan başkasına ait değildir. Akıl erdirmeyecek misiniz? (Hud Suresi, 51)

"Gerçek şu ki, ben size gönderilmiş güvenilir bir elçiyim. Artık Allah'tan korkup-sakının ve bana itaat edin. Buna karşılık ben sizden bir ücret istemiyorum;" (Şuara Suresi, 143-145)

Buraya kadar müminlerin her türlü şart ve koşulda yılmadan insanları güzel söze çağırdıklarından ve bunun karşılığında hiçbir beklentilerinin olmadığından bahsettik. Ancak burada çok önemli bir noktanın hatırlanmasında fayda vardır. Müminlerin tek sorumluluğu insanlara sadece öğüt vermektir. Bakara Suresi'nin 256. ayetinde de bildirildiği gibi **"Dinde zorlama (ve baskı) yoktur..."** İnsanlar bu öğüt ve çağrılara olumlu cevap verirlerse kendileri kazançlı çıkarlar; ama eğer inkarda diretir, bu samimi çağrılara olumsuz cevap verirlerse o zaman da kendileri zarara uğrarlar. Allah bu gerçeği insanlara şöyle hatırlatır:

Artık sen, öğüt verip-hatırlat. Sen, yalnızca

bir öğüt verici-bir hatırlatıcısın. Onlara 'zor ve baskı' kullanacak değilsin. Ancak kim yüz çevirir ve inkar ederse Allah, onu en büyük azap ile azaplandırır. Şüphesiz onların dönüşleri Bizdir. Sonra onları hesaba çekmek de elbette Bize aittir. (Gaşiye Suresi, 21-26)

Müminler güzel sözle ve öğütle insanları Allah'ın yoluna çağırırken bunu bir ibadet olarak yaparlar. Bu nedenle de Allah katında insanların iyiliklerine, güzelliklerine ve hayırlarına vesile olacak herşeyi açıkça söyler, bundan da ibadet hazzı duyarlar. Onlar başkasının kurtulmalarına vesile olmaya çalışırken, Allah bu ihlaslı çabaları dolayısıyla kendilerini kurtaracağını ayetlerinde müjdeler:

Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, (İslam uğrunda) seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlar; sen (bütün) mü'minleri müjdele. (Tevbe Suresi, 112)

GÜZEL SÖZE UYMAK

Ki onlar, sözü işitirler ve en güzeline uyarlar. İşte onlar, Allah'ın kendilerini hidayete erdirdiği kimselerdir ve onlar, temiz akıl sahipleridir.
(Zümer Suresi, 18)

Güzel Söze Ancak Allah'a ve Ahiret Gününe İnananlar Uyar

Dünya hayatını, insanlardan hangilerinin iyi, hangilerinin kötü davranışlarda bulduklarının belirlenmesi için Allah bir deneme süresi olarak yaratmıştır. Bu süre boyunca insanlar pek çok hata yapabilir, kusurlu davranışlarda bulunabilirler. İman eden insanların amacı bu hatalarından, kusurlarından, eksikliklerinden bir an önce arınarak Allah'ın rızasını kazanmak ve cennete yakışır bir ahlaka ulaşmaktır.

Samimi ve vicdanlı insanlar her türlü kötülükten ve eksiklikten arınmayı içten arzu ettikleri için kendilerini Allah'a yaklaştıracak her öğüdü canı gönülden dinlerler. Müminler için güzel söze uyup uymamak bir tercih konusu değildir. Çünkü bu tercihte bir yanda cennetle diğer yanda cehennemle sonlanabilecek ebedi bir hayat söz konusudur. Bundan haberdar olan ve Allah'tan korkan, ahirete kesin bilgiyle iman

eden müminler sonsuz ahiret hayatlarını tehlikeye sokabilecek her türlü tavır ve sözden şiddetle sakınırlar, ahiret gününde kendilerine fayda sağlayacak tüm öğüt ve hatırlatmalara hemen uyarlar. Müslümanların bu özelliği Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Onlar, kendilerine Rablerinin ayetleri hatırlatıldığı zaman, onun üstünde sağır ve körler olarak kapanıp kalmayanlardır. (Furkan Suresi, 73)

Kendilerine yapılan hatırlatmalara ve verilen öğütlere karşı gurur yapmak, büyüklenmek, karşı çıkmak inkarcılara has bir tavidir. Müminler ise yukarıdaki ayette de bildirildiği gibi, Allah'ın ayetleri doğrultusunda yapılan bir hatırlatmayı işittiklerinde dikkatle dinler ve hemen itaat ederler. İman eden bir insan kendisine ulaşan her hatırlatmanın, kendisini sonsuz cehennem azabından korumak için yapıldığını düşünerek tam bir teslimiyetle karşılık verir. Müminlerin bu teslimiyetlerini ifade eden sözleri, Kuran'da şöyle haber verilmiştir:

"Rabbimiz, biz: "Rabbinize iman edin" diye imana çağrıda bulunan bir çağırıcıyı işittik, hemen iman ettik. Rabbimiz, bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve bizi de iyilik yapanlarla birlikte öldür." (Al-i İmran Suresi, 193)

Asla gurur yapmadan kendilerine söylenen her güzel söze uyanlar, samimi ve vicdanlı müminlerdir. Allah **"Sen öğüt verip-hatırlat; çünkü gerçekten öğütle-hatırlatma, müminlere yarar sağlar."**

(Zariyat Suresi, 55) ayetiyle de bu gerçeği haber vermiştir. Öğüt ve hatırlatmanın kimlere fayda sağlayıp, kimlerin inkarını artıracacağı bir başka ayette de şu şekilde bildirilir:

Şu halde, eğer 'öğüt ve hatırlatma' bir yarar sağlayacaksa, 'öğüt verip hatırlat.' Allah'tan 'İçi titreyerek korkan' öğüt alır-düşünür. 'Mutsuz-bedbaht' olan ondan kaçınır. Ki o, en büyük ateşe yollanacaktır. Sonra onun içinde o, ne ölür, ne yaşar. Doğrusu, temizlenip arınan felah bulmuştur; Ve Rabbinin ismini zikredip namaz kılan. (A'la Suresi, 9-15)

Naziat Suresi'nde ise ancak hesap gününden korkan kişilerin uyarıları dinleyeceğine, **"Sen, yalnızca ondan 'içi titreyerek korkanlar' için bir uyarıcısın."** (Naziat Suresi, 45) ayetiyle dikkat çekilmiştir. Buradan da anlıyoruz ki, müminlerin gösterdikleri tevazulu ve teslimiyetli tavrın temelinde, Allah'a ve ahirete olan iman yatar. Müminler ahireti yaşamlarının her anında düşünür, orada ortaya çıkacak bir hatanın insanı Allah'ın huzurunda utandıracağını ve telafisi olmayan bir pişmanlığa sürükleyeceğini unutmazlar. Kuran ayetlerinden cehennem azabının şiddetini öğrendikleri için Allah'ın rızasına ters düşecek, O'nun azabını hak edecek her tavırdan şiddetle kaçınır, hata ve eksikliklerinden hızla kurtulmak isterler. Allah'ın Kuran'da bildirdiği mümin ahlakını en güzel ve en eksiksiz şekilde yaşayabilmek için müthiş bir şevkle çaba içindedirler. Allah bir ayetinde, bu şevkle kendilerine verilen her öğüt üzerinde düşünen ve güzel sö-

ze hemen uyan müminleri temiz akıl sahipleri olarak nitelendirmiştir:

"Ki onlar, sözü işitirler ve en güzeline uyarlar. İşte onlar, Allah'ın kendilerini hidayete erdirdiği kimselerdir ve onlar, temiz akıl sahipleridir." (Zümer Suresi, 18)

Ayette de görüldüğü gibi, müminlerin en belirgin özelliklerinden biri, hak olanı fark ettikleri anda hemen ona yönelmeleridir. Kuşkusuz bu, bir öğüt ve hatırlatma karşısında verilebilecek en güzel tepkidir. Kendisine hatırlatılanlar üzerinde düşünen ve teslimiyet gösteren bir kişinin bu tavrının açık bir üstünlük olduğuna Allah, **"Peki, sana Rabbinden indirilenin gerçekten hak olduğunu bilen kişi, o görmeyen (a'ma) gibi midir? Ancak temiz akıl sahipleri öğüt alıp-düşünebilirler."** (Rad Suresi, 19) ayetiyle de dikkat çekmiştir. Ayetten anlaşıldığı gibi, doğruları görüp öğüt alabilen insanlar görebilen kişiler, doğruyu göremeyenler ise körler olarak nitelendirilmiştir. Kuşkusuz görebilen insan olmak varken -manevi anlamda- kör olanlardan olmayı hiç kimse istemez.

İşte bu yüzden vicdanlı bir insan için, hatasının dünyadayken uyarılması ve üstelik bunun Allah'ın ayetleriyle konuşan ve öğüt veren bir mümin tarafından yapılması çok büyük bir nimettir. Vicdanlı insan buna karşılık hiçbir mazeret öne sürmez ya da nefsinin temize çıkarmaya çalışmaz. Çünkü, **"... nefis -Rabbimin kendisini esirgediği dışında- var gücüyle kötülüğü emredendir."** (Yusuf Suresi, 53) ayetinde bildirildiği gibi, nefsinin arınmasını istemeyeceğinin farkındadır.

Günlük hayatta insanlar bu konuyla ilgili pek çok örnekle karşılaşır. Örneğin bir kişi hataya düşerek, bir olayda karşısındaki kişiyi kırıncı ve sert bir tavır gösterebilir ve yanındaki bir mümin ona bu tavrının güzel olmadığını, her ne şart altında olursa olsun güzel bir tavır göstermesinin Allah'ın emri olduğunu hatırlatabilir. İşte bu durumda nefis devreye girip öğüt verilen kişiye aslında gösterdiği tavrın doğru olduğunu söyleyebilir veya benzeri telkinlerde bulunabilir. İşte böyle bir durumda Allah'a iman eden bir insan, nefsinin bu özelliğini bildiği için onun öne sürdüğü bahanelerin hiçbirine kulak vermez. Daima vicdanına başvurarak doğruyu görür ve bu doğruya uyar. Hatta kendisi haklı bile olsa, nefesine sahip çıkmaz, onu korumaya çalışmaz. Gösterdiği tavrın çok daha güzeli, çok daha mükemmeli olduğunu düşünür ve bir dahaki sefere daha iyisini yapmaya niyet eder. İman eden bir insan, ahirette nefsin öne sürdüğü mazeretlerin hiçbir geçerliliği olmayacağını; her zaman nefsinin bir kenara bırakarak verilen güzel öğüde icabet etmenin kazanç sağlayacağını çok iyi bilir. Çünkü hesap günü Kuran'da bildirildiği gibi, **"Zalimlere kendi mazeretlerinin hiçbir yarar sağlamayacağı gün"**dür. (Mümin Suresi, 52)

Müminler bu sayede, yani hesap gününden çekinip birbirlerinin sözüne uymaları sayesinde, her konuda hem birbirlerinin eksiklerini tamamlar, hem de çok büyük bir hızla gelişir, mükemmel bir ahlak ve tavır bütünlüğüne doğru yol alırlar. Bir müminin fark etmediğini diğeri görür ve tamamlar. En önemlisi ise,

**"Ki onlar, sözü işitirler ve en
güzeline uyarlar. İşte onlar,
Allah'ın kendilerini hidayete
erdirdiği kimselerdir ve onlar,
temiz akıl sahipleridir."
(Zümer Suresi, 18)**

mümin kendisine hatırlatılan konularda en ufak bir direnç göstermez. Kuran'da bildirildiği gibi müminler, **"... yaptıkları (kötü şeylerde) bile bile ısrar etmeyenlerdir."** (Al-i İmran Suresi, 135)

İman eden insan bir öğütle karşılaştığında, cahiliye insanlarında görülen kibir, gurur gibi nefisten kaynaklanan engelleri araya sokmaz. İyiliği emreden de buna uyan da, Allah'ın rızasını aradıkları, O'ndan korkup sakındıkları için tereddüt etmeden güzel söze teslimiyet gösterirler. Bu üstün ahlak, Allah'ın yalnız tevazulu, yumuşak başlı, itaatkar bir ahlaka sahip olan mümin kullarına nasip ettiği bir nimettir. Müminler de bu karşılıklı dostluk ve kardeşliğin, tevazu ve ihlasın getirdiği nimetlerden sonuna kadar faydalanırlar.

Ayrıca şunu da belirtmeliyiz ki, müminler birbirlerine yalnızca eksik ya da hatalı oldukları konularda hatırlatmada bulunmazlar. Ortak hedefleri Rabbimizin rızasının en fazlasını kazanmaktır. Ahlakları, manevi derinlikleri, ihlasları zaten güzeldir; ancak onlar yalnızca güzelle yetinmez, daha iyisinin, daha güzelinin olması için çaba harcar ve birbirlerini de bu şekilde yönlendirirler. Ve bir mümin her ne konuda olursa olsun bir öğütle karşılaştığında mutlaka karşısındaki kişinin sözüne tam bir teslimiyetle uyar. Çünkü müminlerin her teşhislerinin ve gösterdikleri her çözümün Kuran'a dayalı olduğunu ve kendi cenneti için bir kazanç olacağını bilir.

Müminlerin bu konuda diğer kişilere faydalı olmalarını sağlayan en büyük etkenlerden birisi de, baştan beri söz ettiğimiz gibi birbirlerinin rızasını değil, da-

ima Allah'ın rızasını aramaları ve hakkı açıklıkla söylemekten çekinmemeleridir. Bu, daha önce belirttiğimiz gibi karşılarındaki kişinin nefesine ters düşecek bir konu da olsa böyledir. Önemli olan söyleyecekleri şeyin o kişiye fayda vermesi, hatasını düzeltmesine, Allah'a yakınlaşmasına vesile olmasıdır. Ahireti açısından ne hayırlı ise onu çekinmeden açık sözlülükle dile getirirler. Fakat bununla birlikte bu açık sözlülüğün ardında son derece ince düşünceli, karşıındakine saygılı, sevgi ve şefkat dolu bir anlayış da vardır. Örneğin bir kişinin Kuran'a göre eksik ya da hatalı bir yönünü uyardıktan önce nasıl söylerlerse daha etkili ve yapıcı olabileceklerini düşünürler. Kişinin şevkini arttırıcı bir konuşma yapmayı, ama bunun yanında konunun ehemmiyetini de vurgulamayı unutmazlar. Kısaca karşılarındaki kişiyi "sözün en güzeli" ile uyurabilmek için önceden düşünüp, tasarlar ve ona fayda vermeye çok büyük bir titizlik gösterirler.

Kuşkusuz böyle bir hassasiyeti ve içten çabayı Allah'ın rızasını arayan müminlerden başka hiç kimse göstermez. Örneğin cahiliye insanları şahsi çıkarları söz konusu olmadığı sürece asla karşılarındaki kişinin bir kusurunu, eksikliğini düzeltmeye çalışmazlar. Diğer insanların eksikleri, kusurları, ahirette bunlardan dolayı duyacakları utanç ve pişmanlık onları hiç ilgilendirmez. Çünkü onlar yalnızca kendi dünyevi menfaatlerinin peşindedirler. Eğer herhangi bir nedenle birine öğüt vermeleri gerekirse de genellikle yapıcı olma, güzel söz söyleme konusunda bir çaba sarf etmez; ağızlarına geldiği gibi konuşarak karşı tarafa sıkıntı

verirler. Ama çoğunlukla da pek kimseye karışmama-yı tercih ederler. Çünkü bir insana eleştiri yapmak, ona öğüt vermek, yaptığı yanlış bırakıp doğru olana uymasını söylemek aslında zor bir iştir, çünkü karşıdaki kişinin gösterebileceği muhtemel olumsuz tepkileri göze almak gerekir.

İşte müminler, önceki bölümlerde detaylandırdığımız gibi, her türlü zorluğu göze alarak ve hiçbir karşılık beklemeden, kendilerine Kuran'da emredildiği için iyiliği emreder ve kötülükten men ederler. Allah müminlerin bu yönünü Kuran'da şöyle haber vermiştir:

Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz; maruf (iyi ve İslam'a uygun) olanı emreder, münker olandan sakındırır ve Allah'a iman edersiniz... (Al-i İmran Suresi, 110)

Buna karşılık Allah Kuran'a uyan insanlar için öğüt vermeyi kolaylaştırmış ve mümin kulları için bir nimet haline dönüştürmüştür. Allah bir ayetinde Peygamberimiz (sav)'e, müminlerin öğüt verme konusunda rahat olmaları gerektiğini ve zaten Kuran'ın bunun için indirildiğini bildirerek onları desteklemiştir:

(Bu,) Bir Kitap'tır ki onunla uyarman için ve mü'minlere bir öğüt olmak üzere sana indirildi. Öyleyse bundan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasın. (Araf Suresi, 2)

Onlar ki, yeryüzünde kendilerini yerleştirir, iktidar sahibi kılarırsak, dosdoğru namazı kılarlar, zekatı verirler, ma'rufu emrederler, münkerden sakındırırlar. Bütün işlerin sonu Allah'a aittir. (Hac Suresi, 41)

İşte tüm bu ayetleri bilen müminler hiçbir karşılık beklemeden, yalnızca Allah'ın rızasını kazanmak için öğüt verdikleri gibi, kendilerine öğüt veren, onları doğruya davet eden Müslümanlara da en güzel şekilde icabet ederler.

İnkarcılar Güzel Söze Uymazlar

İnkâr edenler güzel söze, yani Allah'a ve O'nun hak kitabı Kuran'a, elçilerin yoluna çağrıldıklarında bu çağrıya uymazlar. Müminlerin Allah'a iman edip, güzel ahlak göstermeleri için yaptıkları davetlere **"Onları hidayete çağırırsanız size uymazlar. Onları çağırırsanız da, suskun dursanız da size karşı (tutumları) birdir."** (Araf Suresi, 193) ayetinde de bildirildiği gibi, olumsuz karşılık verirler. Kendilerine söylenen her sözde, yapılan her davette hep bir kötülük ve art niyet ararlar. Daveti yapan kişinin bundan bir menfaati olduğunu düşünür, çoğu zaman inkarlarına mazeret olarak da bunu gösterirler.

Oysa önceki bölümde de üzerinde durduğumuz gibi, güzel söze davet eden Müslümanların bundan hiçbir dünyevi çıkarları yoktur; onların tek amacı Allah'ın tebliğ emrini yerine getirmektir. Böyle ihlaslı bir çağrıya olumsuz karşılık vermek yalnızca kişinin kendisine zarar verecek bir tutumdur. Ama inkarcılar bu gerçeği kavrayamaz, söz konusu olanın kendi sonsuz yaşamları olduğuna akıl erdiremezler. Hatta kendilerine yapılan çağrılarını kabul etmemekle kazançta olduklarını düşünür, bundan sevinç duyarlar. Ama bu, son derece çarpık bir anlayıştır ve yapana zarar

getirecektir. Bir ayette kendilerine yapılan uyarılara muhalefet edenlerin sonu şu şekilde bildirilir:

Kim kendisine 'dosdoğru yol' apaçık belli olduktan sonra, elçiye muhalefet ederse ve mü'minlerin yolundan başka bir yola uyarsa, onu döndüğü şeyde bırakırız ve cehenneme sokarız. Ne kötü bir yataktır o!.. (Nisa Suresi, 115)

Peki neden insanlar kendilerini içinde buldukları karanlık ruh halinden kurtararak dünyada ve ahirette güzel bir hayatla yaşatacak, hatalarından, eksiklerinden arındırarak, iyiliğe, güzelliğe ve hepsinden önemlisi Allah'ın rızasına iletecek sözlere uymazlar? Bununla ilgili birçok neden söyleyebiliriz. Öncelikle Allah ve ahiret korkularının olmaması, kendilerini eksikliklerden, hatalardan müstağni görmeleri, kibirleri, verilen öğütlerin "... **Senin kendilerini çağırdığın şey, müşriklere ağır geldi...** " (Şura Suresi, 13) ayetinde de belirtildiği gibi, gururlarına ağır gelmesi...

İlerleyen sayfalarda inkar edenlerin Allah'a çağırıldıklarında neden icabet etmediklerinden daha detaylı bahsedeceğiz.

Allah'a ve Ahirete

İman Etmedikleri İçin

Çevrenizdeki herhangi bir kişiye "Allah'tan korkuyor musun?" diye sorsanız, bu kişinin vereceği cevap büyük bir ihtimalle "evet" olacaktır. Fakat bir insanın Allah'tan korkup korkmadığının tam olarak anlaşılması için, bunu sadece sözle ifade etmesi yeterli değildir. Kişinin gerçekten korkup korkmadığını, yani

kalbindekini bilen sadece Allah'tır. Ancak müminler de bunu onun hem sözlerinden hem de davranışlarından anlayabilirler. Bu nedenle söz konusu kişinin Allah'ı razı etmek için yaptıkları ile bu konuda söylediği sözlerinin doğru orantılı olması gerekir. Eğer bir kişi Allah'a olan kulluk görevlerini tam olarak yerine getirmiyorsa, O'nun sınırlarını aşmaktan çekinmiyorsa ya da kendisine Allah'ın ayetleri hatırlatıldığı zaman bunlara uymuyorsa, bu kişinin Allah'tan korktuğuna inanmak mümkün değildir. Allah Kuran'da kendilerine verilen öğütten yüz çeviren insanların durumunu şöyle haber vermiştir:

Buna rağmen, bunlara ne oluyor ki öğütten yüz çevirip duruyorlar? Sanki onlar, ürkmüş yaban eşekleri gibidirler;

Arslandan korkup-kaçmışlar. Hayır; her biri, kendisine açılmış sahifelerin verilmesini ister. Hayır; onlar şüphesiz ahiretten korkmuyorlar. Gerçek (şu ki), o (Kur'an,) elbette bir öğüttür. Artık kim dilerse, öğüt alıp-düşünür. (Müdesir Suresi, 49-55)

İşte yukarıdaki ayetlerde de görüldüğü gibi, inkarcıların öğütten yüz çevirmelerinin, hatta kaçmalarının sebebi Allah'tan ve ahiretten korkmamalarıdır. Ancak bu insanlar şunu bilmelidirler: Yüz çevirdikleri her öğütten, duymazlıktan geldikleri her güzel sözden hesap günü sorulacaklar ve hayatlarında hiç karşılaşmadıkları bir azapla karşılık göreceklerdir. Kendilerine anlatılan gerçekleri her anlamazlıktan geldiklerinde, doğru yola yapılan çağrıya uymadıklarında cehenne-

me bir adım daha yaklaşmaktadırlar. Allah bu insanlara dünyada belirli bir süre tanır ve "belki öğüt alıp düşünürler" diye uyarıcılar gönderir. Bu süre, çoğu zaman Allah korkusu ve ahiret inancı olmayan insanları aldatır. Daha yaşayacak çok senelerinin olduğunu düşündükleri için kendilerine hatırlatılanlara uymazlar ve bunda da hiçbir sakınca görmezler. Hatta son derece saygısız ve isyankar ifadelerde bulunur, öyle ki **"... söylediklerimizden dolayı Allah bize azap etse ya..."** (Mücadele Suresi, 8) diyecek kadar ileri giderler. Bu sözleri sarf edecek kadar Allah korkusundan ve ahiret gerçeğinden uzak insanların müminlerin çağrılarına icabet etmeleri de zaten mümkün değildir.

Bu insanlar güzel söze uymamakla ne kadar büyük bir kayba uğradıklarını ancak ölümle birlikte anlayacaklardır. Ancak o zaman gerçek anlamda Allah korkusunu tüm benlikleriyle hissedeceklerdir. Cehennem azabının şiddetini ise içine girip de onu tattıklarında öğrenmiş olacaklardır. Kuran'da bu insanlara cehennemde şöyle sesleneceği haber verilmiştir:

İnkâr edenler ateşe sunulacakları gün, (onlara şöyle denir:) "Bu gerçek değil miymiş" Onlar: "Rabbimize andolsun, evet (öyledir)" derler. (Allah da:) "Öyleyse inkâr ettiklerinizden dolayı azabı tadın" dedi. (Ahkaf Suresi, 34)

Vicdanlarına Değil,

Nefislerine Uydukları İçin

İnkâr edenlerin Allah yoluna çağrıldıklarında, bu

çağrıya icabet etmemelerinin nedenlerinden bir tanesi de vicdanlarını göz ardı edip nefislerine uyararak hareket etmeleridir. İnsan zor bir durumla karşı karşıya kaldığında, önemli bir karar vermesi ya da iyi ile kötü arasında bir seçim yapması gerektiğinde içinden iki ayrı sesin geldiğini hisseder. Bu seslerden bir tanesi ona güzeli ve doğruyu gösterirken, diğeri kötü ve yanlış olana yönlendirir. Her insan içinde bu sesi duymuştur. Örneğin ihtiyaç içinde olan bir kişiye yardım etmek gerektiğinde içinden bir ses elinden gelenin en fazlasını bu kişiye vermesini söylerken, diğer ses eğer ona bu yardımı yaparsa, kendisinin ihtiyaç içinde kalacağını, bunu yapmanın ona kalmadığını ve daha pek çok kuruntuyu kulağına fısıldamıştır. İşte bu seslerden doğruyu ve güzeli gösteren vicdandır ve vicdan Allah'ın sesidir. Nefis ise kötülükleri fısıldar ve şeytanın sesidir. Allah Şems Suresi'nde kişinin, nefsin kötülüğü emreden yönünden sakınmasını şöyle emreder:

**Nefse ve ona 'bir düzen içinde biçim verene',
Sonra ona fücurunu (sınır tanımaz günah ve
kötülüğünü) ve ondan sakınmayı ilham edene
(andolsun). Onu arındırıp-temizleyen ger-
çekten felah bulmuştur. Ve onu (isyanla, gü-
nahla, bozulmalarla) örtüp-saran da elbette
yıkıma uğramıştır. (Şems Suresi, 7-10)**

Ayetlerde de bildirildiği gibi, Allah insana nefsin yanında, nefsin kötülüklerinden sakınma duygusunu da vermiştir. İşte vicdan aynı zamanda bu sakınma isteğidir ve kişiyi daima Allah'ın razı olacağı, beğeneceği tavırlara yöneltir. İnsan bu sese kulak verip uyduğu

takdirde Allah'ın razı olacağı ve güzelliklerle dolu tertemiz bir hayat yaşar. Vicdan insana güzel söze uymasını, Allah'a teslim olmasını, Allah'ın sınırlarına titizlik göstermesini fısıldarken, nefis ise kötülükleri ve inkarı, öğütten yüz çevirmeyi emreder. Eğer bir insan vicdanına uymuyorsa nefisine uyuyor demektir ki, bu insan büyük bir ziyandadır. Çünkü Allah bir ayetinde nefsin kötülüğe yönelten yönünü Hz Yusuf'un ağzından şöyle tanıtır:

"(Yine de) Ben nefsimi temize çıkaramam. Çünkü gerçekten nefis, -Rabbimin kendisini esirgediği dışında- var gücüyle kötülüğü emredendir. Şüphesiz, benim Rabbim, bağışlayandır, esirgeyendir." (Yusuf Suresi, 53)

Vicdan, Allah'ın dünyada insana, nefsin kötülüklerinden sakınmak için bağışladığı en büyük nimetlerden birisidir. Çünkü insan tüm hayatı boyunca türlü denemelerden geçirilir. Karşısına çıkan olaylarda, yapılan çağrılarda, verilen öğütlerde, iyi ile kötü olanı ayırt etmek ve birtakım tercihler yapmak durumunda kalır. Yaptığı bu tercihler, verdiği tepkiler ve kararlar onun sonsuz ahiret hayatındaki yerini belirleyecektir. İşte vicdan, insan ne yaparsa yapsın, nerede olursa olsun, hangi durumla karşılaşarsa karşılaşsın kalsın her şart ve koşulda kendisine Allah'ın beğeneceği en doğru ve güzel olan tavrı göstermeyi emreder. Kişi istese de istemese de, hatta vicdanının sesini bastırmaya çalışsa da vicdan yine susmaz, mutlaka hakkı insana fısıldar. Kişiye düşen ise bu güzel sese uymak ve Allah'ın yo-

luna davet edenlere, iyiliği emreden ve kötülükten sakındıranlara icabet ederek Allah'a teslim olmaktır.

Her insan Allah'ın doğru yoluna, güzel ahlaka, hak dine uymaya, ibadet etmeye, yalnızca Allah'ın rızasını aramaya, ahirete yönelik hazırlık yapmaya, dünyevi hırslardan sıyrılmaya davet edildiğinde bunun doğruluğunu vicdanen bilir. Ama dini inkar edenler büyük bir hata olarak vicdanlarının sesini duymazlıktan gelir, nefislerinin kendilerini sürüklediği kötülöklere uyarak yaşamlarını sürdürürler.

Örneğin Allah'ın varlığını inkar etme yanılıısına düşmüş, ateist bir insan düşünelim. İşte bu insan vicdanının sesine kulağını tıkamış, nefsinin oyununa gelmiş bir insandır. Çünkü her insan çevresindeki yaratılış delillerini görebilecek, evrende var olan hiçbir şeyin tesadüfen oluşamayacağını, tümünün üstün kudret sahibi bir Yaratıcı tarafından var edildiğini anlayabilecek bir vicdana ve anlayışa sahiptir. Bu insana bir ağaç resmi göstersek ve "bu resim yere dökülen boya ların tesadüfen karışmasıyla oluştu, bilinçli bir şekilde yapılmadı" desek buna asla inanmaz. Ama belki aynı insan aklını, mantığını, vicdanını bir kenara bırakarak gerçek bir ağacın tesadüfen meydana geldiğini, yaratılmadığını iddia edebilmektedir. İşte bu, gerçekleri söyleyen vicdana uymamanın, nefesine uyarak inkarda direktmenin apaçık bir örneğidir.

Nitekim bugün çevremize baktığımızda bu çarpık mantığı ısrarla sürdüren birçok kişinin varlığı ile karşılaşırız. Bu insanlara iman etmeleri için yapılan

çağrılar da sonuçsuz kalmaktadır. Kendilerine gösterilen delillere inanmamakta direten bu kişiler, vicdanlarını dinlemedikleri için güzel söze icabet etmemektedirler. Ama bu insanlar unutmamalıdır ki, hesap günü dünyadayken kendilerine yöneltilen çağrılara uymadıkları ve kendilerini yaratmış olan Allah'ın sonsuz kudretini takdir edemedikleri için büyük bir pişmanlığa kapılacaklardır.

Kendilerini Diğer İnsanlardan

Üstün Gördükleri İçin

İnkarcı insanı güzel söze uymaktan ve iman edenlerin yolunu izlemekten alıkoyan en büyük engellerden biri gururu ve kibiridir. Allah'ın "**Vicdanları kabul ettiği halde, zulüm ve büyüklenme dolayısıyla bunları inkar ettiler...**" (Neml Suresi, 14) ayetinde bildirdiği gibi kibir, inkarın en önemli nedenlerinden biridir. Gurur ve kibir deyince ise akla hemen şeytan gelmelidir. Zira şeytan Allah'ın huzurundan bu yüzden kovulmuştur. Allah bu olayı Kuran'da şöyle bildirir:

Andolsun, Biz sizi yarattık, sonra size suret (biçim-şekil) verdik, sonra meleklerle: "Adem'e secde edin" dedik. Onlar da İblis'in dışında secde ettiler; o, secde edenlerden olmadı.

(Allah) Dedi: "Sana emrettiğimde, seni secde etmekten alıkoyan neydi?" (İblis) Dedi ki: "Ben ondan hayırlıyım; beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın."

(Allah:) "Öyleyse ordan in, orada büyüklenme senin (hakkın) olmaz. Hemen çık. Ger-

çekten sen, küçük düşenlerdensin." (Araf Suresi, 11-13)

Ayetlerde görüldüğü gibi, Hz. Adem'e secde etmek şeytanın kibirine ağır gelmiş ve kendisinin Hz. Adem'den daha üstün olduğunu iddia etmiştir. Cennetten kovulmasının nedeni budur. İşte dünyada da şeytanın yoluna uyan kişilerin durumu buna benzerdir; onlar da şeytanın telkinlerine açık oldukları için güzel söze uymazlar, çağırıldıkları şeylere kibirle ve küstahça karşılık verirler. Örneğin böyle bir kişiye hatalı bir tavır hatırlatılarak, Kuran'a göre doğru olanın ne olduğu söylene, bu onun kibirine ağır gelecektir. Dolayısıyla da bu hatırlatmaya uymayacak, hatalı tavrını kesinlikle düzeltmeyecektir. Allah başka bir ayetinde büyüklük gururunun, yani enaniyetin insanları nasıl günaha sürüklediğine şöyle dikkat çeker:

Ona: "Allah'tan kork" denildiğinde, büyüklük gururu onu günaha sürükler, kuşatır. Böylesine cehennem yeter; ne kötü bir yataktır o. (Bakara Suresi, 206)

Bir başka ayetinde ise Allah bu insanlara çağırıldıkları şeylerin ağır geldiğini bildirir ki, bunun da temelinde aynı sebep yatmaktadır:

... Senin kendilerini çağırdığın şey, müşriklere ağır geldi. Allah, dilediğini buna seçer ve içten kendisine yöneleni hidayete erdirir. (Şura Suresi, 13)

Kuran'da inkarcıların doğru yola uymamak için öne sürdükleri mazeretlerden birinin de, kendilerine

öğüt veren, iyiliği emreden kişilerin kendileri gibi et-ten kemikten insanlar olmaları olduğu haber verilmiştir. Bu zihniyet her dönemde yaşayan inkarcılar için geçerlidir. Allah inkarcıların bu ilkel mantığına pek çok ayetinde dikkat çekmiştir:

Dediler ki: "Siz, bizim benzerimiz olan bir beşerden başkası değilsiniz, Rahman (olan Allah) da herhangi bir şey indirmiş değildir. Siz, yalnızca yalan söylüyorsunuz." (Yasin Suresi, 15)

Kavminden, ileri gelen inkarcılar: "Biz seni yalnızca bizim gibi bir beşerden başkası görmüyoruz; sana, sığ görüşlü olan en aşağılıklarımızdan başkasının uyduğunu görmüyoruz ve sizin bize bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Aksine, biz sizi yalancılar sanıyoruz" dedi. (Hud Suresi, 27)

Bunun üzerine, kavminden inkara sapmış önde gelenler dediler ki:

"Bu, sizin benzeriniz olan bir beşerden başkası değildir. Size karşı üstünlük elde etmek istiyor. Eğer Allah (öne sürdüklerini) dilemiş olsaydı, muhakkak melekler indirirdi. Hem biz geçmiş atalarımızdan da bunu işitmiş değiliz." (Müminun Suresi, 24)

Ayetlerde de bildirilen bu sapkın anlayışa göre, bir kişinin diğer bir kişiyi imana davet edebilmesi için diğer insanlardan üstün bazı özelliklerinin olması, hatadan ve kusurdan münezzeah bir varlık olması gerek-

mektedir. İnkarcıların bu sapkın düşüncelerine karşılık elçilerin verdikleri cevap ise şu şekilde olmuştur:

Resulleri onlara dediler ki: "Doğrusu biz, sizin gibi yalnızca bir beşeriz, ancak Allah kullarından dilediğine lütufta bulunur. Allah'ın izni olmaksızın size bir delil getirmemiz bizim için olacak şey değildir. Mü'minler, ancak Allah'a tevekkül etmelidirler." (İbrahim Suresi, 11)

Enaniyetin bir başka yönü ise karşı tarafın kendisinden daha akıllı olabileceğini, daha isabetli kararlar alabileceğini kabul etmemek, her zaman kendi aklının daha üstün olduğunu düşünmektir. "Aklını beğenmek" olarak nitelendirebileceğimiz bu kötü özelliğe sahip olan insanlar her zaman çok büyük bir kayıp içindedirler. Herşeyden evvel bu kişiler iyi ve güzel de olsa başka fikirlere kapalıdırlar. En ufak bir tavsiyeye, öğüde bile tahammülleri yoktur. Kendi akıllarını beğendikleri için hak olan her türlü çağrıya kulakları tıkalı ve de gözleri kapalıdır. Oysa Allah "... **Biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz. Ve her bilgi sahibinin üstünde daha iyi bir bilen vardır.**" (Yusuf Suresi, 76) ayetiyle insanları bu yanlış düşünceden sakındırmıştır.

İşte bu yüzden bir kişinin çevresindeki insanların kendisinden daha akıllı olabileceğini düşünerek her türlü fikre, eleştiriye, uyarı ya da tavsiyeye açık olması gerekir. Ancak burada söz konusu fikirler, uyarı ve tavsiyeler de muhakkak Kuran'a uygun olmalıdır. Çünkü cahiliye insanların birbirlerine yapacakları

eleştiriler kendi batıl kıstasları ve kendi kötü ahlakları doğrultusunda olacak ve güzel yola iletmeyecektir. Ancak Allah'ın insanlara indirdiği yegane doğruluk kıstası olan Kuran'a uyan insanların çağruları insana fayda verir. Çünkü müminler olayları Kuran gözüyle değerlendirebilen, temiz akıl sahibi insanlardır. Teşhisleri, olaylara bakış açıları ve yorumları hep Kuran mantığı üzerine kurulu olduğundan son derece isabetlidir. Aynı şekilde birbirlerine gösterdikleri çıkış yolları, problemler karşısında ürettikleri çözümler de öyledir. Bu durumda müminlerin her söylediğine, anlattıklarına, uyarı ya da tavsiyelerine rahatlıkla teslim olmak en akılcı hareket olacaktır.

Ancak kendi aklını yeterli gören ve içinde buldukları durumdan memnun olan kişiler kendilerini geliştirme ihtiyacı hissetmezler. Bu nedenle doğruyu ve güzeli bulamaz, kendi kurdukları küçük bir dünya içinde, hataları, eksiklikleri ve kusurlarıyla yaşamayı kabullenirler. İşte bu insanlar gurur ve kibirleri yüzünden büyük bir kayba uğrarlar. İyi ve güzel olan, kendilerini mutlu edecek, rahat ettirecek gerçekleri, -üstelik vicdanları da kabul etmesine rağmen- sırf enaniyetleri nedeniyle kabul etmezler. Ancak cehennem azabını tadınca bu gurur ve kibirleri son bulur. Artık Allah'a boyun bükmüş, teslim olmuş olarak sonsuza dek yalvarırlar, ama orada kendilerine **"(Azabı) Tad; çünkü sen, (kendince) üstün, onurluydun."** (Duhan Suresi, 49) şeklinde seslenilir.

İnkarcılar Güzel Söze Kötülükle Karşılık Verirler

Dediler ki: "Herhalde biz, sizlerden dolayı uğursuzluğa uğradık. Eğer (bu söylediklerinizle) bir son vermeyecek olursanız, andolsun, sizi taşa tutacağız ve mutlaka bizden yana size acı bir azap dokunacaktır." Dediler ki: "Uğursuzluğunuz, sizinledir. Size öğüt verildi diye mi (uğursuzluğa uğradınız)? Hayır, siz ölçüyü taşıran bir kavimsiniz." (Yasin Suresi, 18-19)

Yukarıdaki ayetlerde kendilerine uyarıp korkutmak için elçiler gönderilen bir şehir halkının kendilerine verilen öğütlere karşı gösterdikleri tepki haber verilmektedir. Bu örnekte görüldüğü gibi inkarcılar, kendilerini güzel sözle hak dine davet eden müminleri açıkça tehdit etmektedirler. Ve bu tehditlerinin tek sebebi, müminlerin kendilerini Allah'a ve O'nun dinine uymaya davet etmeleridir. Bundan dolayı büyük bir kin ve öfkeye kapılırlar. Öyle ki, bu kin ve öfkeleri kimi zaman bakışlarına dahi yansır. Allah Kuran'da inkarcıların bu hallerine şöyle dikkat çeker:

O inkar edenler, zikri (Kur'an'ı) işittikleri zaman, seni neredeyse gözleriyle devireceklerdi. "O, gerçekten bir delidir" diyorlar. Oysa o (Kur'an), alemlere bir zikr (öğüt, hatırlatma, hüküm ve üstün bir şeref)den başka bir şey değildir. (Kalem Suresi, 51-52)

Allah'ın yukarıdaki ayetlerinde de dikkat çektiği gibi, inkarcılar, sırf kendilerini hak olana çağırdıkları,

ahireti ve hesap gününü hatırlattıkları için Allah'ın elçilerine bu derece kinlenirler. Oysa bu ve benzeri tepkiler ancak onların hak karşısındaki acizliklerinin ve çaresizliklerinin bir göstergesidir. Hakka karşı getirebilecekleri hiçbir açıklama olmadığı için bu tür yöntemlerle müminleri susturmaya çalışırken, gerçekleri görmezden ve anlamazlıktan gelmeye çalışırlar. İnananlar ise bu tepkilerden hiçbir şekilde etkilenmez, Allah'ın kendilerine emrettiği şekilde aynı güzel üslupla dini tebliğ etmeye devam ederler.

Kuran'da Hz. İbrahim'in, babasını Allah'a kulluk etmeye çağırışı ve babasının bu çağrıya uymak yerine vermiş olduğu tepki her iki tarafın üslubu arasındaki zıtlığı yansıması açısından önemli bir örnektir:

Hani babasına demişti: "Babacığım, işitmeyen, görmeyen ve seni herhangi bir şeyden bağımsızlaştırmayan şeylere niye tapıyorsun? "Babacığım, gerçek şu ki, bana, sana gelmeyen bir ilim geldi. Artık bana tabi ol, seni düzgün bir yola ulaştırayım." "Babacığım, şeytana kulluk etme, kuşkusuz şeytan, Rahman (olan Allah)a başkaldırandır." "Babacığım, gerçekten ben, sana Rahman tarafından bir azabın dokunacağından korkuyorum, o zaman şeytanın velisi olursun." (Babası) Demişti ki: "İbrahim, sen benim ilahlarımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer (bu tutumuna) bir son vermeyecek olursan, andolsun, seni taşta tutarım; uzun bir süre benden uzaklaş, (bir yerlere) git." (İbrahim:) "Selam üzerine olsun, senin için Rabbimden bağışlanma dileyece-

ğim, çünkü, O, bana pek lütfkardır" dedi. "Sizden ve Allah'tan başka taptıklarınızdan kopup-ayrılıyorum ve Rabbime dua ediyorum. Umulur ki, Rabbime dua etmekle mutsuz olmayacağım." (Meryem Suresi, 42-48)

Hız. İbrahim gibi üstün ahlaklı, Allah'ın Kuran'da yumuşak huylu olarak zikrettiği seçkin bir peygambere karşı, kendi babasının bu derece düşmanca bir tutum takınmasının tek bir sebebi vardır: Hz. İbrahim'in onu bir olan Allah'a kulluk etmeye çağırması, yani güzel söze uymaya davet etmesi... Hz. İbrahim bunu yaparken babasına karşı son derece saygılı ve güzel hitaplar kullanmış, fakat buna karşılık babası öfke dolu cevaplarla ona karşılık vermiştir. Ama buna rağmen Hz. İbrahim'in üslubu hiç değişmemiş, Allah'ın emrettiği şekilde cahillik etmekte olan babasından güzellikle ayrılmıştır.

Güzel Sözü Duymazlıktan Gelenler

Önceki sayfalarda anlattığımız gibi, müminlerin sözüne uymayanlar arasında türlü tepkiler gösterenler, saldırgan bir üslup takınanlar, yüz çevirenler, kin ve öfkeye kapılıp şiddetle söylenenleri reddedenler olduğu gibi bir de tüm öğütleri duymazlıktan gelen, tepkisiz olanlar da vardır. Allah Kuran'da bu insanları da bize tanıtmıştır. Bunlar ayetin ifadesiyle **"kalpleri (her türlü) duyarlılıktan yoksun bulunanlar..."** dir. (Hac Suresi, 53) Müminlerin samimi ve hikmetli anlatımları bu kişiler üzerinde hiçbir etki yaratmaz. Bu tepkisizliklerinin nedenini ise Allah Kuran'da şöyle açıklamıştır:

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Onlardan seni dinleyecekler vardır. Ama hiç duymayan -sağırlara -üstelik hiç akılları ermiyorsa- sen mi duyuracaksın? Ve sana bakacak olanlar vardır. Ama kör olanları -üstelik basiretleri de yoksa- sen mi doğru yola ulaştıracaksın? Şüphesiz Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar. (Yunus Suresi, 42-44)

De ki: "Ben sizi yalnızca vahy ile uyarıp-korkutuyorum. Ancak sağır olanlar, uyarıldıklarında çağırışı işitmezler." (Enbiya Suresi, 45)

Görünürde gözleri gören, kulakları işiten bu insanlar aslında Kuran'a göre bir anlamda kör ve sağırdırlar. Özellikle Allah "**Yalnız gözler kör olmaz, ancak sinelerdeki kalpler körelir.**" (Hac Suresi, 46) ayetiyle bu insanların kalplerindeki manevi körlükten bahseder. Bu, aslında dini reddeden insanlara Allah'tan verilmiş çok büyük bir beladır. Büyüklenmelerine, inkarlarına karşılık olarak Allah bu kimselerin akıllarını ve anlayışlarını tamamen ellerinden almıştır. Bu yüzden kendilerine anlatılanları dinlemelerine rağmen bir türlü akıl erdiremezler. Allah inkarcıların bu hallerine bir başka ayetinde şöyle dikkat çeker:

Onlardan seni dinleyenler vardır; oysa Biz, onu kavrayıp anlamalarına (bir engel olarak)

kalpleri üzerine kat kat örtüler ve kulaklarında bir ağırlık kıldık. Onlar, hangi 'apaçık-belgeyi' görseler, yine ona inanmazlar... (Enam Suresi, 25)

İşte bundan dolayı Allah ayetlerinde müminlerin, bu insanları güzel ahlaka çağırma çalışmalarının ölü bir insana çağrıda bulunmaktan pek bir farkının olmadığına dikkat çeker:

Çünkü gerçekten sen, ölümlere (söz) dinlemezsin ve arkasını dönüp kaçan sağırlara da çağırışı işittiremezsin. Ve sen körleri düştükleri sapıklıktan çekip hidayete erdirici değilsin; sen ancak, ayetlerimize iman edenlere (söz) dinletebilirsin, işte Müslüman olanlar bunlardır. (Neml Suresi, 80-81)

Bir insanın baktığını görememesi, işittiği ve gördüğü şeyleri kavrayamaması, kısacası kalp gözünün kapalı olması başlı başına çok büyük bir karşıliktır. Ancak inkarcılar içinde oldukları bu durumun kendilerinin aleyhinde olduğunu kavrayamaz ve saldırgan, inkarda direten, enaniyetli üsluplarını sürdürürler. Kur'an'da doğru yola davet edilen bu insanların büyük bir gaflet içinde büyüklenmeyi sürdürdükleri şöyle haber verilmiştir:

Dediler ki: "Bizi kendisine çağırduğun şeye karşı kalplerimiz bir örtü içindedir, kulaklarımızda bir ağırlık, bizimle senin aranda bir perde vardır. Artık sen, (yapabileceğini) yap, biz de gerçekten yapıyoruz." (Fussilet Suresi, 5)

Kendilerini nasıl bir sonun beklediğinin şuuruna

varmadan sarf ettikleri bu sözlerinde de görüldüğü gibi, inkar edenler gerçek anlamda bir körlük ve gaflet içindedirler. Kuşkusuz her insanın yukarıdaki ayetlerde haber verilen kişilerden olmaktan, onların durumuna düşmekten ciddi anlamda korkup sakınması gerekir. Çünkü bu duruma düşen insan büyük bir kavrayış eksikliği içinde hayatını sürdürecektir. Allah'ın ayetlerini dinleyip icabet etmediği için Kuran ahlakını yaşayamayacak, Allah'ın emir ve tavsiyelerini yerine getiremeyecektir. Yapılan hatırlatmalara, verilen öğütlere yüz çevirdiği için de inkar içindeyken bir gün ölümle karşılaşacaktır. İnkarcıların ölümle karşılaşma anlamlarındaki azapları ayetlerde şöyle tarif edilmektedir:

Melekleri, onların yüzlerine ve arkalarına vurarak: "Yakıcı azabı tadın" diye o inkar edenlerin canlarını alırken görmelisin. Bu, ellerinizin önceden takdim ettiği işler yüzündendir. Yoksa şüphesiz Allah kullara zulmedici değildir. (Enfal Suresi, 50-51)

İnsanlar o günle karşılaşmadan önce hatırlamalıdır ki, hesap günü ortaya attıkları mazeretler kendilerini kurtaramayacaktır. Çünkü inkarda direnmeleleri, şeytanın yoluna uymaları ve güzel söze uymamaları kendi seçimleridir. Yukarıdaki ayette de bildirildiği gibi, Allah kullarına zulmedici değildir. Bu gerçek başka ayetlerde de şöyle bildirilmiştir:

Kendisi için bir uyarıcı olmaksızın, Biz hiçbir ülkeyi yıkıma uğratmış değiliz. (Onlara) Hatırlatma (yapılmıştır); Biz zulmedici değiliz. (Şuara Suresi, 208-209)

Güzel Söze Uymayanlar Şeytanın Yoluna Uyarlar

Önceki bölümlerde de bahsettiğimiz gibi, Allah her dönemde mümin kulları aracılığı ile insanları Kuran ahlakına ve Kendi rızasına uymaya çağırmıştır. Fakat samimi olarak iman edenler dışında insanların büyük çoğunluğu bu çağrıya uymamış ve kendilerinin iyiliği için söylenen bu sözlere kötülükle, isyanla, inkarla ve alayla karşılık vermişlerdir. Bunun en açık örneklerini Kuran'da geçen peygamber kıssalarında ve müminlerle cahiliye insanları arasındaki konuşmalarında görmek mümkündür.

Burada önemli bir noktaya dikkat çekmekte yarar vardır. Kuran'da haber verilenler geçmiş dönemlerde yaşamış inkarcıların verdikleri kötü tepkilerdir. Ancak onlarla ilgili bildirilenleri okurken bu tavırların geçmişte kaldığını, bir daha yaşanmayacağını düşünmek hata olur. Aynı tavır bozuklukları bugün de, geçmiştekilere benzer bir şekilde sürdürülmektedir ve gelecekte de sürdürülecektir. Bu yüzden geçmiş kavimlerle ilgili kıssaları okurken her insanın bunlardan kendisine de pay çıkarması, geçmişte yapılmış hataları tekrar etmemek için onların uğradıkları sondan ibret alması gerekmektedir.

Ayrıca kendisine verilen öğütlere uymayan bir kişi, geçmiş kavimlerle ilgili bildirilen ayetlerde örnek verilen ifadelere bakarak "ben bu sözleri söyleyeyim, demek ki Kuran'da bahsedilen bu insanlardan değilim" diye de düşünmemelidir. Çünkü asıl önemli

olan söylenen sözlerin ardındaki bakış açısı ve düşünce şeklidir. Bugün insanlardan kimileri tıpatıp Kuran'da haberleri verilen kişilerle aynı sözleri sarf edebilirken, kimileri de farklı kelimeler ve farklı tavırlarla aynı zihniyeti sürdürülebilmektedir. Çünkü yaşanan dönem değişse de doğru yola uymayan, öğütten yüz çeviren, büyülenen inkarcı zihniyet değişmemektedir. Aradan yüzyılların geçmesi Kuran'da bildirilen gerçekleri değiştirmez.

Nitekim Kuran'da Nuh kavminin yalanlaması gibi, onların ardından gelen birçok kavmin de benzer bir tavrı sürdürdüğü şöyle bildirilmiştir:

Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanladı ve kendilerinden sonra (sayısı çok) fırkalar da. Her ümmet, kendi elçilerini (susturmak için) yakalamaya yeltendi. Hakkı, onunla yürürlükten kaldırmak için, 'batıla-dayanarak' mücadeleye giriştiler. Ben de onları yakalay-verdim. Artık Benim cezalandırmam nasıl mı? (Mümin Suresi, 5)

Oysa bu kavimlere gönderilen elçiler ve onlara uyan Müslümanlar, bu insanları alevli ateşin azabı ile açıkça uyarılmışlardır. Kendi batıl dinlerini Allah'ın dinine tercih eden kişilerin hem dünyada hem de ahirette hüsrana ve azaba uğrayacaklarını haber vermişlerdir. Çünkü bu insanların uydukları yol Allah'ın yolu değil, şeytanın yoludur. Şeytan ise insanları kurtuluşa değil, cehennem ateşine çağırır. Allah bu gerçeği bir ayetinde şöyle bildirir:

Gerçek şu ki, şeytan sizin düşmanınızdır, öyleyse siz de onu düşman edinin. O, kendi gru-

bunu, ancak çalğınca yanan ateşin halkından olmaya çağırır. (Fatır Suresi, 6)

İnananların cennete ve Allah'ın mağfiretine çağırmasını dinlemeyip, şeytanın çağırısına uyanlar ve onun vaat ettiği uzun emellere aldananlar ise ahirette tam bir hüsrana uğrarlar. Peşinden gittikleri şeytan onları yarı yolda bırakacaktır. Allah şeytanın yoluna uyan insanların ahirette nasıl bir duruma düşeceklerini bir başka ayetinde şöyle haber verir:

İş hükme bağlanıp-bitince, şeytan der ki: "Doğrusu, Allah, size gerçek olan va'di va'detti, ben de size vaadde bulundum, fakat size yalan söyledim. Benim size karşı zorlayıcı bir gücüm yoktu, yalnızca sizi çağırdım, siz de bana icabet ettiniz. Öyleyse beni kınamayın, siz kendinizi kınayın. Ben sizi kurtacak değilim, siz de beni kurtacak değilsiniz. Doğrusu daha önce beni ortak koşmanızı da tanımamıştım. Gerçek şu ki, zalimlere acı bir azap vardır." (İbrahim Suresi, 22)

En başta belirttiğimiz imtihan ortamının bir gereği olarak her insan dünyada hem şeytanın hem de müminlerin çağırısı ile muhatap olur. Şeytanın çağırısına uyanlar cehennem ehlinden olacak, güzel söze icabet edenler ise sonsuz cennetle karşılık göreceklere. Öğüt alıp düşünmek ve güzel söze uymak her insanın kendisine kalmıştır:

... Onlar, ateşe çağırırlar, Allah ise kendi izniyle cennete ve mağfirete çağırır. O, insanlara ayetlerini açıklar. Umulur ki öğüt alıp düşünürler. (Bakara Suresi, 221)

GÜZEL SÖZ SÖYLEMEK

... Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir...

(İbrahim Suresi, 24-25)

Buraya kadar gerçek güzel sözün Allah'ın yoluna yapılan çağrı olduğundan, bu çağrıya uyan ve uymayan insanların tavırlarından söz ettik. Ancak tüm bunların yanı sıra Allah Kuran'da insanların birbirlerine güzel sözler söylemelerini, güzel hitaplarda bulunmalarını da emretmiştir. Bu, Kuran ahlakının bir gereğidir. Allah'ın bu emrini büyük bir titizlikle uygulayan müminler birbirlerine bu anlamda güzel sözler söylerler. Birbirlerine karşı en güzel hitap şekillerini kullanır, birbirlerini onore ederler. Örneğin müminler birbirlerine karşı asla kötü lakaplar kullanmazlar. Çünkü Allah bir ayetinde mümin kullarına bu çirkin tavrı şöyle yasaklamıştır:

Ey iman edenler, bir kavim (bir başka) kavimle alay etmesin, belki kendilerinden daha hayırlıdırlar; kadınlar da kadınlarla (alay etmesin), belki kendilerinden daha hayırlıdırlar. Kendi nefislerinizi (kendi kendinizi) yadırgayıp-küçük düşürmeyin ve birbirinizi 'olmadık-kötü lakaplarla' çağırmayın. İmandan

sonra fasıklık ne kötü bir isimdir. Kim tevbe etmezse, işte onlar, zalim olanların ta kendileridir. (Hucurat Suresi, 11)

İnsanların birbirlerine güzel sözlerle hitap etmeleri konusunda Kuran'da verilen bir başka örnek ise, müminlerin anne-babalarına karşı kullanacakları üslubu öğreten ayetlerde görülebilir. Bu konudaki bir ayet şöyledir:

Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. (İsra Suresi, 23)

Görüldüğü gibi, Allah Kuran'da müminlere güzel söz söylemelerini emrederken, sözün en güzelini nasıl söyleyeceklerini ve bunun inceliklerini de öğretmiştir. Nitekim yukarıdaki ayette anne babaya karşı kullanılacak üslup için verilen örnek bunun en açık göstergelerinden biridir. Cahiliye toplumu insanları da anne babalarına genellikle saygılı ifadelerle hitap ederler. Ama çıkarlarıyla çatışan, nefislerinin hoşuna gitmeyen bir ortamla karşılaşırlarsa bu tavırlarını bir anda değiştirebilirler. Ancak Kuran ahlakını yaşayan bir mümin anne, babasına "öf" bile demeyecek kadar ince bir saygı anlayışına sahiptir. Ve bu anlayışını tüm yaşamı boyunca, her şart altında sürdürür. Çünkü bu, Allah'ın bir emri, O'nun rızasını kazanmak için güzel bir yoldur.

Şunu da belirtmeliyiz ki, müminler Allah'ın emri gereği sadece kendi aralarında güzel sözlerle konuşmazlar. Muhatap oldukları herkese en güzel şekilde hitap ederler. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri de Allah'ın Hz. Musa'ya, Firavun'a tebliğe giderken kullanmasını emrettiği üsluptur. Firavun, kuşkusuz tarihin gelmiş geçmiş en zalim ve şedid inkarcılarından biridir. Buna karşılık Allah Hz. Musa'ya şöyle buyurmuştur:

"İkiniz Firavun'a gidin, çünkü o, azmış bulunuyor."

"Ona yumuşak söz söyleyin, umulur ki öğüt alıp-düşünür veya içi titrer-korkar." (Taha Suresi, 43-44)

Kuşkusuz Hz. Musa'nın Firavun gibi dine ve Müslümanlara karşı düşman olan bir insana bile yumuşak söz söylemesi, müminlerin bu konudaki tavrının nasıl olması gerektiğini yansıtmaması açısından oldukça önemli bir örnektir. Bu örnekten de anlaşıldığı gibi müminler, insanları Allah'a çağırırken en güzel sözleri seçerek konuşmaya çalışırlar.

Allah Kuran'da güzel sözün ne kadar bereketli olduğunu ve her zaman insanlara hayır getireceğini söyle bir örnekle bildirmiştir:

Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir: Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Allah insanlar için örnekler verir; umulur ki onlar öğüt alır-

düşünürler. Kötü (murdar) söz ise, kötü bir ağaç gibidir. Onun kökü yerin üstünden koparılmış, kararı (yerinde durma, tutunma imkanı) kalmamıştır. Allah, iman edenleri, dünya hayatında ve ahirette sapaşğlam sözle sebat içinde kılar. Zalimleri de şaşirtıp-saptırır; Allah dilediğini yapar. (İbrahim Suresi, 24-27)

Bu ayetlerde de gördüğümüz gibi, güzel söz söyleyen ve ona uyan kişi hem dünya hem de ahiret hayatında çok büyük güzelliklerle, eşsiz nimetlerle karşılık bulacaktır. Ancak buna karşılık kötü sözü söyleyen de, ona uyan da sonu cehennemeye varan karanlık bir yola girmiş olacaktır. Bu nedenle de iman edenlere düşen güzel söze uyup, bunun getireceği nimetlerle cennet yurdu için çaba sarf etmektir.

Şeytan Güzel Sözen Alıkoymak İster

İnsanların büyük bir bölümünü güzel söz söylemekten ve güzel söze uymaktan alıkoyan şeytandır. Allah bize Kuran'da şeytanın insanları güzel söz söylemekten uzaklaştırmaya çalışacağını ve bu yolla aralarına düşmanlık sokmak isteyeceğini şöyle bildirmiştir:

Kullarıma, sözün en güzel olanını söylemelerini söyle. Çünkü şeytan aralarını açıp bozmaktadır. Şüphesiz şeytan insanın açıkça bir düşmanıdır. (İsra Suresi, 53)

Bilindiği gibi, şeytan Allah'a karşı gelmiş ve kibiri yüzünden Hz. Adem'in önünde secde etmek isteme-

miştir. Daha sonra da kendinden aşağı gördüğü insanları doğru yollarından saptıracağına dair yemin etmiştir. Bu nedenle de Kuran'daki pek çok ayette şeytanın insanları doğru yollarından engellemek için ciddi bir çaba sarf ettiğinden ve iman edenler dışındaki tüm insanların büyük bir bölümü üzerinde etkili olduğundan bahsedilir. Dünya hayatını süslü ve çekici göstermesi, insanların kalplerine din hakkında kuruntular vererek onları şüpheye düşürmesi, insanı gurur, kibir, kıskançlık ve bencillik gibi pek çok ahlaksızlığı kolaylıkla yapabilir hale getirmesi şeytanın etkilerinden bazılarıdır. Şeytanın bir başka etkisi de, Allah'a iman etmeye ve Kuran ahlakına uymaya yönelik yapılan davetler karşısında insanların büyüklük taslamalarını ve türlü mazeretler öne sürerek bundan kaçmalarını sağlamaktır. Bu şekilde onları doğru yoldan alıkoyacak ve Allah'a teslim olmalarını engellemiş olacaktır.

Şeytanın insanlardan istediği, vicdanlarının emrettiğine uymamaları, bunun tam tersini yapmalarıdır. Bu sinsi çabasını da türlü şekillerde sürdürmekte, sezdirmeden bu ahlaksızlıkları makul ve güzel göstermeye çalışmaktadır. Bunun sonucunda da pek çok kişi şeytanın süslü sözlerine inanır, vicdanının sesini değil, onun yolunu izler. Fakat burada bilinmesi gereken en önemli şey şeytanın iman edenler üzerinde hiçbir etkisinin olamayacağıdır. Şeytan ancak inkar edenler üzerinde etkili olmaktadır. Allah Nahl Suresi'nde bu durumu şu şekilde haber verir:

Gerçek şu ki, iman edenler ve Rablerine te-

vekkül edenler üzerinde onun (şeytanın) hiçbir zorlayıcı-gücü yoktur. Onun zorlayıcı-gücü ancak onu veli edinenlerle, onunla O'na (Allah'a) ortak koşanlar üzerindedir. (Nahl Suresi, 99-100)

Nefsine uyup, şeytanı kendine dost edinenler için dünyevi zevkler herşeyin üstündedir. Mesela vicdanları onlara hata yapan birine karşı affedici olmayı, kötü söz söyleyene karşı güzel bir söz söylemeyi bildirirse bile onlar nefislerine uyup, affetmemeyi veya kötü söze daha kötüsüyle karşılık vermeyi tercih ederler. Bu çarpık anlayış içinde ters konuşmak, alaycı ifadeler kullanmak, kibir ve hakaret dolu sözler söylemek adeta bir üstünlük işaretidir. İşte bu gibi insanlar enaniyetleri, kendi akıllarını beğenmeleri, büyüklenmeleri ve şeytanın sözlerine kulak vermeleri nedeniyle vicdanlarının sesini dinlemez, kendilerine hatırlatılan güzel söze uymazlar. Allah bu gerçeği şu şekilde bildirir:

Vicdanları kabul ettiği halde, zulüm ve büklenme dolayısıyla bunları inkar ettiler. Artık sen, bozguncuların nasıl bir sona uğradıklarına bir bak. (Neml Suresi, 14)

Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir: Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Allah insanlar için örnekler verir; umulur ki onlar öğüt alır-düşünürler. (İbrahim Suresi, 24-25)

Bu ahlakta olan insanlar asıl hayatın ahiret hayatı olduğuna inanmaz, bu yüzden de dünyada kendilerine verilen süreyi son anına kadar nefislerinin istekleri doğrultusunda kullanmayı tercih ederler. Alaycı bir tavrın sonucunda oluşacak nefsanî bir tatmin, yardım isteyen birine karşı yapılan gaddarca bir tavır ya da güzel söze yapılan bir davet karşısında verilen küstahca bir cevap, şeytanın yoluna uyanların yapmaktan çekinmedikleri pek çok çirkin tavırdan sadece birkaçıdır.

Oysa insan yaratılışı gereği güzellikten, fedakarlıktan, yardımlaşmadan, sevgi ve saygıdan, güzel hitaplardan çok büyük zevk alır. Asıl zor olan, insanın kendi nefsinin kötülüklerinin izinden gitmesi, ahıksızlık yapmasıdır. Çünkü bunların sonu her zaman için sıkıntı, zorluk ve huzursuzluktur. Bunlardan kurtulmak için tek çözüm ise insanın şeytanın çağrılarına kulak vermemesi ve vicdanının sesini dinlemesidir.

Bu gerçeğin bilincinde olan bir insan için diğer kişileri dine davet etmek de, böyle bir çağrıya icabet etmek de, insanlara güzel sözler söylemek de karşılığını Allah'tan umduğu birer ibadettir. Güzel sözle iyiliği emreden insan, hem kendisini hem de diğer insanları Allah'a yakınlaştıracak, kötülüklerden alıkoyacak ve sonsuz ahiret hayatını kazandıracak bir yol bulmuştur. Güzel söze davet edilmek ise bir insana dünya hayatındaki en güzel hediyelerden birinin verilmesi gibidir. İşte bu gerçeğin bilincinde olan müminler, her zaman bu davete büyük bir şevk, heyecan ve neşeyle uyarlar.

GÜZEL SÖZE UYMAYANLARIN SONU

Allah'tan 'İçi titreyerek korkan' öğüt alır düşünür. 'Mutsuz-bedbaht' olan ondan kaçınır. Ki o, en büyük ateşe yollanacaktır.

Sonra onun içinde o, ne ölür, ne yaşar.

(A'la Suresi, 10-13)

Güzel söze davet edilen, Kuran'la kendilerine öğüt verilen, müminler tarafından hesap gününün yaklaşıyor gelmekte olduğuyula uyarılıp korkutulan ve o gün her yaptıklarından hesaba çekilecekleri hatırlatılan insanlar, bundan sonra artık çağırıldıkları doğru yola uymakla sorumludurlar. Uymadıkları takdirde ahirette telafi edemeyecekleri bir pişmanlık ve azapla karşılaşmaları kaçınılmaz olacaktır. Çünkü uyarılan insan artık neyin doğru neyin yanlış olduğunu öğrenen, dolayısıyla da bunları uygulamakla yükümlü tutulan insandır.

Tarih boyunca insanların büyük bir çoğunluğu bu sorumluluklarını göz ardı etmişlerdir. Daha önce de söz ettiğimiz gibi Allah'ın ayetlerini işittikleri halde sanki hiç işitmemiş gibi, hareket etmeye devam etmiş, Kuran'da ifade edildiği gibi, "... Kendilerine hatırlatılan şeyden (yararlanıp) pay almayı unuttu muşlar" dır. (Maide Suresi, 13)

İnsanlar kendilerini Allah'ın dinine çağıran, Kuran

ahlakını yaşamaya davet eden kimselerin sözlerine uysalar, Allah kendilerini dünyada ve ahirette güzel bir hayatla yaşatacaktır. Ancak onlar kendilerini yaratan ve yaşatan, türlü nimetler bağışlayan Rabbimize kulluk etmeyi kabul etmezler ve kendilerine hatırlatılanları duymazlıktan, anlamazlıktan gelirler. Oysa insanın yaratılış amacı Rabbimize kulluk etmektir. Bu amacı reddeden ve söz dinlemeyen insan ebedi ahiret hayatında da, dünyada da çok zor ve sıkıntılı bir yaşam sürecektir. Çünkü bir insanın gerçek anlamda huzurlu ve mutlu olabilmesi için, kendi yaratılışına uygun bir yaşam sürmesi ve vicdanen de bunun rahatlığı içinde olması gerekir. Yani kalbine sıkıntı verecek, pişmanlık duymasına neden olacak davranışlarda bulunmamalıdır.

İnsan eğer Allah'ın Kuran'da gösterdiği bu yola uymazsa manevi bir sıkıntı içinde yaşar. Ne yapsa, nereye gitse, ne kadar geniş maddi imkanlar içinde olsa da bu manevi azaptan kurtulamaz. Gerçek manada mutlu ve huzurlu olamaz. Allah'ın kendisi için seçip beğendiği dinini bırakıp, nefesine uymasının cezasını aslında gizli veya açık hayatının her anında yaşar. Allah Kuran'a uymayan, yaptıkları kötülükleri sürdüren insanların asla iman edip salih amellerde bulunanlarla bir tutulmayacağını, yaptıklarının karşılığını hayatta da ölümdede göreceklerini şöyle haber vermiştir:

Bu (Kur'an), insanlar için basiret (nuruyla Allah'a yönelten ayet)lerdir, kesin bilgiyle inanan bir kavim için de bir hidayet ve bir rahmettir.

Yoksa kötülöklere batıp-yara alanlar, kendilerini iman edip salih amellerde bulunanlar gibi kılacağımızı mı sandılar? Hayatları ve ölümleri bir mi (olacak)? Ne kötü hüküm veriyorlar. (Casiye Suresi, 20-21)

Kuşkusuz böyle insanlardan oluşan toplumlarda da güzel bir hayat sürmek mümkün olmaz. Allah pek çok ayetinde kendilerine verilen öğütleri dinlemeye yanaşmayan, güzel söze davet edildiklerinde bundan yüz çeviren, Allah'ın hoşnut olacağı bir yaşam sürdürmeyi kabul etmeyen toplumları zorlu bir azapla uyarır. Bu ayetlerden bazıları şu şekildedir:

"Ey kavmimiz, Allah'a davet edene icabet edin ve O'na iman edin; günahlarınızdan bir kısmını bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun. Kim Allah'a davet edene icabet etmezse, artık o, yeryüzünde (Allah'ı aciz bırakacak değildir ve onun O'ndan başka) velileri yoktur. İşte onlar, apaçık bir sapıklık içindedirler." (Ahkaf Suresi, 31-32)

Ona ayetlerimiz okunduğunda, sanki işitmiyormuş ve kulaklarında bir ağırlık varmış gibi, büyüklük taslayarak (müstekbirce) sırtını çevirir. Artık sen ona acı bir azap ile müjde ver. (Lokman Suresi, 7)

Kendilerine dünyada yapılan çağrılara icabet etmeyen, inkarlarını sürdüren insanların pek çoğu, ancak kıyamet saatinin gelmesinden sonra kendilerine söylenenlerin ne kadar önemli olduğunu anlayacak ve dünya hayatlarında güzel söze uymadıkları için piş-

man olacaklardır. Ancak bunun bir fayda vermeyeceği açıktır; bu durum bir ayette şöyle haber verilmektedir:

Artık onlar, kıyamet-saatinin kendilerine apansız gelmesinden başkasını mı gözlüyorlar? İşte onun işaretleri gelmiştir. Fakat kendilerine geldikten sonra öğüt alıp-düşünmeleri onlara neyi sağlar? (Muhammed Suresi, 18)

Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi, azap bir insana geldikten sonra artık ne yapsa kurtuluş yoktur. Hayatları boyunca en derin gaflet içinde olan insanlar bile ölüm melekleri yanlarına geldiğinde yaptıkları hatanın farkına vararak büyük bir pişmanlık duyarlar. Hiçbir insan o an, gaflet içinde geçirdiği bir ömür için 'ne iyi ettim, bana anlatılanlara uymadım, nefsimin istediği gibi yaşadım, yedim, içtim, gezdim, eğlendim...' demez, diyemez. İsterse bu kişi, koyu bir din düşmanı ya da bir ateist olsun, yine de bunları söyleyemez. Çünkü bu kişiler artık ömür boyu göz ardı ettiklerinin gerçekliğine bizzat yaşayarak şahitlik eder ve kendilerine anlatılanları dinlemedikleri için tarifsiz bir pişmanlık duyarlar.

Dünyada güzel söze uymayıp da tercih ettikleri hiçbir şeyin değeri olmadığını ise daha melekleri gördükleri ilk andan itibaren anırlar. Bu insanların ahiretteki durumu Kuran'da şöyle bildirilmiştir:

Melekleri görecekleri gün, suçlu-günahkarlara bir müjde yoktur. Ve o gün (melekler onlara) derler ki: "(Size sevinçli haber) Yasaktır, yasak." Onların yaptıkları her işin önüne

geçtik, böylece onu savurulmuş toz zerrelere kılıverdük. (Furkan Suresi, 22-23)

Şunu da unutmamak gerekir ki, aslında her insan neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anlayabilecek bir kapasiteye sahiptir. Kendisine yapılan daveti geri çeviren, öğütleri ve hatırlatmaları duymazlıktan gelen her insan bu çağrılara uyması gerektiğini, kurtuluşun ancak bu şekilde mümkün olacağını bilmektedir. Ama bu insanlar dünya hayatına yönelik bir hırs içinde oldukları, ahireti ve hesap gününü uzak gördükleri, nefislerine uyup Allah'ın ayetlerini dinlemedikleri için inkar etmektedirler. Nitekim yukarıdaki ayetlerin devamında Allah insanların bu gerçeklerden haberdar oldukları halde güzel söze uymadıklarını, pişmanlık içinde nasıl dile getirdiklerini şöyle bildirir:

O gün, zulmeden, ellerini (hınçla) ısırarak (şöyle) der: "Ah keşke, elçiyle birlikte bir yol edinmiş olsaydım,"

"Vah yazıklar bana, ne olurdu da filanı dost edinmeseydim."

"Çünkü o, gerçekten bana geldikten sonra beni zikirden (Kur'an'dan) saptırmış oldu. Şeytan da insanı 'yapayalnız ve yardımsız' bırakandır." (Furkan Suresi, 27-29)

Ölüm meleklerinin ummadıkları bir anda yanlarına gelmesiyle pişmanlığa kapılan insanlar için bu daha bir başlangıçtır. Onlar hayatları boyunca kendi istek ve tutkularını, arkadaşlarını, eş ve dostlarını, mallarını, mülklerini, işlerini, kariyerlerini, şan ve şöhretlerini Allah'ın rızasına tercih etmişler, kendilerini doğru

yola çağırın müminlerin sözüne uymamışlardır. Hesap gününde ise dünyada Allah'ın rızasına tercih ettikleri herşeyden tek tek sorguya çekileceklerdir:

Denir ki: "Ortaklarınızı çağırın." Böylelikle çağırırlar, ama kendilerine cevap vermezler ve azabı görürler. Hidayet bulmuş olsalardı ne olurdu.

O gün (Allah) onlara seslenerek: "Gönderilen (elçilere) ne cevap verdiniz?" der. Artık o gün, haberler onlar için körelmiştir; birbirlerine de soramazlar. (Kasas Suresi, 64-66)

Elçilerin ve inananların davetlerine icabet etmeyecek inkar edenler, hesap gününde kendilerini kahreden pişmanlıkla beraber büyük bir çaresizlik içine de düşerler. Ancak bu, bir insanın dünya hayatında hissettiği çaresizlik ile kıyaslanamayacak kadar şiddetli sıkıntı veren bir çaresizliktir. Dünya şartlarında insanın kendisini en çaresiz gibi düşündüğü durumlarda, en kötü şartlarda bile mutlaka bir çıkış yolu bulma ihtimali vardır. Dünyada yaşanan her zorluk ve sıkıntı en azından geçicidir. Ama ahiretteki ebedi azabı tadan inkarcılar için hiçbir çıkış yolu, kurtuluş umudu yoktur.

Dünyada öğütten kaçanlar ve fırsat varken bunu değerlendiremeyerek Allah'ın razı olduğu kullarından olamayanlar, hesap günü Allah'ın huzurunda sorgulandıktan sonra dayanılmaz azaplar yaşayacakları cehenneme sevk edileceklerdir. Ayette bildirildiğine göre, daha cehenneme varmadan azabın korkusu inkarcıların yüreklerini saracaktır ve onlar nasıl bir aza-

ba gireceklerini anlayacaklardır. Ateşin içine atıldıklarında ise burada bulunan cehennem bekçileriyle aralarında şöyle bir konuşma geçeceği haber verilmiştir:

İçine atıldıkları zaman, kaynayıp-feveran ederken onun korkunç homurtusunu işitirler. Öfkesinin-şiddetinden neredeyse patlayıp parçalanacak. Her bir grup içine atıldığında,

**Şüphesiz suçlu-günahkarlar,
cehennem azabı içinde
süresiz kalacaklardır.
Onlardan (azab)
hafifletilmeyecek ve orda on-
lar umutlarını kaybetmiş
kimselerdir. Biz onlara
zulmetmedik; ancak
onların kendileri
zalimlerdir.
(Zuhruf Suresi, 74-78)**

bekçileri onlara sorar: "Size bir uyarıcı gelmedi mi?" Onlar: "Evet" derler. "Bize gerçekten bir uyarıcı geldi. Fakat biz yalanladık ve: "Allah hiçbir şey indirmede, siz yalnızca büyük bir sapmışlık içindesiniz, dedik." Ve derler ki: "Eğer dinlemiş olsaydık ya da akıl etmiş olsaydık, şu çılgınca yanan ateşin halkı arasında olmayacaktık." Böylece kendi günahlarını itiraf ettiler. Çılgınca yanan ateşin halkına (Allah'ın rahmetinden) uzaklık olsun. (Mülk Suresi, 7-11)

İnkâr edenler dünyadayken bu günlerle karşılaşacaklarını hiç hesaba katmamış ve gurur ve inat içinde kendilerine hatırlatılanları göz ardı ederek koskoca bir ömrü tüketmişlerdir. Azapla karşılaştıklarında ise bir kere daha dünyaya dönebilmek ve salih amellerde bulunabilmek, kendilerine verilen öğütlere uyabilmek, yani güzel söze icabet edebilmek için yalvarırlar. Allah onların bu yalvarışlarına şu şekilde cevap verir:

İçinde onlar (şöyle) çığlık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orda (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyarı da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)

Kuran'da inkarcıların yaşadıkları bu dayanılmaz azaba bir an olsun ara verilmeyeceği de bildirilmiştir. Cehennem azabı öylesine şiddetli ve dayanılmazdır ki, inkar edenler azabın tek bir gün olsun hafifletilme-

si için şöyle dua ederler:

Ateşin içinde olanlar, cehennem bekçilerine dediler ki: "Rabbinize dua edin; azaptan bir günü (olsun) bize hafifletsin." (Bekçiler:) "Siz kendi Resulleriniz açık belgelerle gelmez miydi?" dediler. Onlar: "Evet" dediler. (Bekçiler:) "Şu halde siz dua edin" dediler. Oysa kafirlerin duası, çıkmazda olmaktan başkası değildir. (Mümin Suresi, 49-50)

Ancak inkacıların bu pişmanlıkları, duaları, yalvarmaları artık boşunadır. Çünkü kendilerine dünyada tanınan süre Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi öğüt alabilecek bir insan için yeterlidir.

Dünyada davet edildiklerine uymayan, kendisine gösterilen doğru yola uymayıp inkar eden kişiler, cehennemde azaptan azaba sunulurlar. Fiziksel olarak çektikleri dayanılmaz acıların yanı sıra bir de yaptıkları kahredici hatanın pişmanlığını yaşarlar. Tüm bunların yanında, kendileri bu durumdayken, dünyada insanları dine davet eden müminleri cennette nimetler içinde görmek pişmanlıklarını daha da artırır. Yaşadıkları çaresizlik öyle bir boyuta varır ki, toprak olmayı, yok olmayı isterler, ama bu da kabul edilmez:

Şüphesiz suçlu-günahkarlar, cehennem azabı içinde süresiz kalacaklardır. Onlardan (azab) hafifletilmeyecek ve orda onlar umutlarını kaybetmiş kimselerdir. Biz onlara zulmetmedik; ancak onların kendileri zalimlerdir. (Cehennem bekçisine:) "Ey Malik (bekçi), Rabbin bizim işimizi bitirsin" diye haykırdı-

lar. O: "Gerçek şu ki siz, (burda) kalacak kimselersiniz" dedi. "Andolsun, size hakkı getirdik, fakat sizin bir çoğunuz hakkı çirkin görüp-tiksinenlerdiniz." (Zuhruf Suresi, 74-78)
Elleri boyunlarına bağlı olarak, sıkışık bir yerine atıldıkları zaman, orada yok oluşu isteyip-çağırırlar. Bugün bir yok oluşu çağırmanın, birçok (kere) yok oluşu isteyip-çağırın. (Furkan Suresi, 13-14)

Tüm bunların ardında insanın asla unutmaması gereken bir gerçek daha vardır: Dünyada insanlara yapılan her hatırlatma, her uyarı, verilen her öğüt Allah'tandır. Allah insanları, elçileri ve mümin kulları aracılığı ile hak dine davet eder. Yine inananlar aracılığı ile iyiliği emredip kötülükten men eder, gönderdiği hak Kitap'la doğru ile yanlış ayırt etme fırsatı tanır. Eğer bu insanlar bu davetlere uymazlarsa, ölüm anı geldiğinde bu gerçekleri anlamak ve harekete geçmek için artık çok geç olacaktır:

Bizim dayanılmaz-azabımızı gördükleri zaman, dediler ki: "Bir olan Allah'a iman ettik ve O'na şirk koştüğümüz şeyleri de inkar ettik." Ama Bizim dayanılmaz-azabımızı gördükleri zaman, imanları kendilerine hiçbir yarar sağlamadı. (Bu,) Allah'ın kulları arasında sürüp-giden sünnetidir (kanunudur). İşte kafirler burada hüsrana uğramışlardır. (Mümin Suresi, 84-85)

GÜZEL SÖZE UYANLARIN KAZANCI

Onlar, sözün en güzeline iletilmişlerdir
ve övülen doğru yola iletilmişlerdir.

(Hac Suresi, 24)

Dünyadayken Müminlere Verilen Müjde

Güzel söze uymayan insanların ahirette tarifsiz bir pişmanlık yaşayacaklarını ve dünyaya bir kere daha geri çevrilebilmek ve söz dinleyenlerden olmak için yalvaracaklarını önceki bölümde anlatmıştık. Güzel söze uyan, kendilerine verilen öğütleri dinleyen ve ahirete hazırlık yapan insanlar ise, bunun tam tersine her türlü eksiklik ve hatalarından arınmış olarak Allah'ın izniyle sonsuza kadar güzel bir yaşam süreceklerdir. Tüm hayatları boyunca kendilerine verilen öğütleri tutan, uyarıldıkları konularda tevazuyla teslimiyet gösteren ve korkup-sakınarak hareket eden müminler hesap günü geldiğinde de Allah'ın huzuruna arınmış olarak çıkacaklardır. Allah iman edenlere bu müjdeyi ayetlerinde şöyle bildirmiştir:

Tağut'a kulluk etmekten kaçınan ve Allah'a içten yönelenler ise; onlar için bir müjde vardır, öyleyse kullarıma müjde ver.

**Ki onlar, sözü işitirler ve en güzeline uyarlar. İşte onlar, Allah'ın kendilerini hidayete erdirdiği kimselerdir ve onlar, temiz akıl sahipleri-
dir. (Zümer Suresi, 17-18)**

Allah başka ayetlerinde de Kendisinden korkup sakınan kullarının o gün geldiğinde cennetin kapısında nasıl güzel bir karşılanma ile karşılanacaklarını şöyle müjdeler:

Rablerinden korkup-sakınanlar da, cennete bölük bölük sevkedildiler. Sonunda oraya geldikleri zaman, kapıları açıldı ve onlara (cennetin) bekçileri dedi ki: "Selam üzerinizde olsun, hoş ve temiz geldiniz. Ebedi kalıcılar olarak ona girin." (Onlar da) Dediler ki: "Bize olan va'dinde sadık kalan ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamd olsun ki, cennetten dilediğimiz yerde konaklayabiliriz. (Salih) Amellerde bulunanların ecri ne güzeldir. (Zümer Suresi, 73-74)

Kuşkusuz bir insan için dünyada verilebilecek en büyük müjdeler; ahirette sonsuza dek Allah'ın razı olduğu bir kul olarak yaşam sürebileceği, yaptığı güzel davranışlarla karşılık göreceği ve cennetin kapısında melekler tarafından güzel sözlerle karşılanacağı müjdeleridir. İşte güzel söze uyan insanlara dünyada verilen müjdeler bunlardır.

Ancak Müslümanlara verilen müjdeler yalnızca ahirete yönelik değildir. Allah dinine uyan, Kendisinden sakınarak hareket eden ve diğer insanları da Kur'an ahlakına davet eden kullarına dünyada da güzellikler vaat etmiştir. Aslında inananlar için vaat edilen

ebedi güzellikler kendilerine henüz dünyadayken gösterilir. Cennete yakışacak bir ahlaka ulaşmak için çabalayan müminler, kendilerine cenneti tanıtacak, cennete olan özlemlerini ve arzularını daha da artıracak nimetlerin ve ortamların bir benzerini bu dünyada yaşamaya başlarlar. Allah, **"Erkek olsun, kadın olsun, bir mü'min olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşattırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz."** (Nahl Suresi, 97) ayetiyle bunu müjdelemiştir.

İtaatkar, tevazulu, yumuşak başlı ve teslimiyetli yapısından dolayı mümin, dünyadaki yaşamı boyunca üzüntü, sıkıntı ya da gerilimden de uzak kalır. Allah kalbine huzur ve güvenlik duygusu indirmiştir. İştittiği her uyarının, her hatırlatmanın ya da her çağrının Rab-bimizden olduğunu düşünmesi karşılığında, Allah kendisini hep hayırlarla karşılaştırır.

Dünyada sözün en güzelini benimseyen müminler ölüm anında da inkarcıların aksine, melekler tarafından en güzel sözlerle ve müjdelerle karşılanacak, canları güzellikle alınacak ve cennet hayatları başlamış olacaktır:

Ki melekler, güzellikle canlarını aldıklarında: "Selam size" derler. "Yaptıklarınıza karşılık olmak üzere cennete girin." (Nahl Suresi, 32)

Tüm bunlar Allah'ın dünyada teslimiyetli kullarına vadettikleridir. Kuşkusuz cennette yaşanacak sonsuz hayat, Allah'ın güzel davranışlarda bulunan ve güzel sözle uyan insanlara verdiği büyük bir mükafaat olacaktır.

**Ama Rablerinden korkup
sakınanlar; onlar için
Allah katında bir şölen
olarak**

**-altlarından ırmaqlar akan
içinde ebedi kalacakları-
cennetler vardır. İyilik
yapanlar için, Allah'ın
katında olanlar daha
hayırlıdır.**

(Al-i İmran Suresi, 198)

Sonsuz Cennet Hayatı

Dünyada geçirdikleri yaşamları boyunca cennete layık olabilmek için çaba sarf eden, sonsuz cehennem azabına uğramaktan korkarak sakınan ve Kuran'a uyan müminler Allah'ın kendilerine vaat ettiği mükafaata artık kavuşacaklardır. Burada daha önce hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği sayısız nimetler kendilerine sunulacaktır. (Detaylı bilgi için bkz. *Müminlerin Asıl Yurdu: Cennet*, Harun Yahya) Herşey sonsuza kadar tam istedikleri gibi olacaktır:

... Rableri katında her diledikleri onlarındır. İşte büyük fazl (nimet ve üstünlük) budur. (Şura Suresi, 22)

Ama Rablerinden korkup-sakınanlar; onlar için Allah katında -bir şölen olarak- altlarından ırmaklar akan -içinde ebedi kalacakları- cennetler vardır. İyilik yapanlar için, Allah'ın katında olanlar daha hayırlıdır. (Al-i İmran Suresi, 198)

Takva sahiplerine vadedilen cennet; onun altından ırmaklar akar, yemişleri ve gölgelikleri süreklidir. Bu korkup-sakınanların (mutlu)

sonudur, inkar edenlerin sonu ise ateştir.
(Rad Suresi, 35)

Cennete giren müminlerin duydukları en büyük manevi haz ise; "... **Allah'tan olan hoşnutluk ise en büyüktür. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur.**" (Tevbe Suresi, 72) ayetinde de bildirildiği gibi Allah'ın rızasıdır. Allah'ın kendilerinden razı olduğunu, kendilerini sevdiğini ve sonsuza kadar Allah'ın dostu olacaklarını bilmeleridir.

Allah'ın rızasını kazanmış olmak insana hiçbir maddi güzellikle karşılaştırılmayacak kadar büyük bir sevinç ve mutluluk verir. Nitekim bu güzel huylu insanların karşılaşacakları güzel son Kuran'da şöyle haber verilmiştir:

**Ey mutmain (tatmin bulmuş) nefis,
Rabbine, hoşnut edici ve hoşnut edilmiş olarak dön.
Artık kullarımın arasına gir.
Cennetime gir.** (Fecr Suresi, 27-30)

**Erkek olsun, kadın olsun,
bir mü'min olarak kim
salih bir amelde
bulunursa, hiç şüphesiz
Biz onu güzel bir hayatla
yaşatırız ve onların
karşılığını, yaptıklarının
en güzeliyle muhakkak
veririz.
(Nahl Suresi, 97)**

**... İman edip salih
amellerde bulunanlar
ise, cennet
bahçelerindedir. Rableri
katında her diledikleri
onlarıdır. İşte büyük
fazl (nimet ve üstünlük)
budur.
(Şura Suresi, 22)**

SONSÖZ

**Kim izzeti istiyorsa, artık bütün izzet
Allah'ındır. Güzel söz O'na yükselir,
salih amel de onu yükseltir...**

(Fatır Suresi, 10)

Kitap boyunca güzel sözün Allah'a bir davet olduğundan bahsettik. İşte şimdi bu kitabı okuyan her kişinin bir kez daha düşünmesi ve karar vermesi zamanıdır. Belki bugüne kadar yapılan çağrılara kısmen uymuş, belki hiç dinlemeden reddetmiş olabilirsiniz. Belki de size bugüne kadar böyle bir davet hiç yapılmamıştır. Fakat bunlar artık geride kalmıştır ve önemli olan bugün verilecek karar, bugün atılacak olan adımdır. Çünkü yapılan bu davet, sadece yetmiş ya da seksen yıllık bir ömrü değil, sonsuz hayatı etkileyecek çok önemli bir kararın dönüm noktasıdır.

Bir insanın hayatı boyunca kendisinin güzel iş yaptığını sanarak çabalaması, ama yaptığı şeylerin Allah katında hiçbir geçerliliğinin olmadığını öğrenmesi kuşkusuz hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar derin bir hüsrana ve hayal kırıklığına sebep olur. Ve unutulmamalıdır ki, insanın bu hüsrana yaşamaktan kurtulmasının tek yolu, Kuran'a ve onun ayetlerini hatırlatan her güzel söze daha da geç olmadan uymasındır.

Şimdiye kadar bu konuda uzun uzun düşünmemiş olmak ya da ciddi bir karar almamış olmak da insanı kararsızlığa ya da ümitsizliğe düşürmemelidir. Çünkü önemli olan geçmiş değil, içinde bulunduğumuz andır. Ve belki de şu an alınacak bir karar sonsuz nimetlere açılacak bir anahtar, bir yol olacaktır. İşte burada önemli olan vicdanın, doğrunun, güzelin ve hak olanın sözünü dinlemek, nefsin her türlü fısıltısına karşı kulakları tıkamaktır. Vakit güzel söze icabet etmenin vaktidir.

Azap size gelip çatmadan evvel, Rabbinize yönelip-dönün ve O'na teslim olun. Sonra size yardım edilmez. Rabbinizden, size indirilenin en güzeline uyun; siz hiç şuurunda değilken, azap apansız size gelip çatmadan evvel. (Zümer Suresi, 54-55)

**Sen yücesin,
bize öğrettiğinden başka bizim
hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen,
hüküm ve hikmet sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)**
